

gandū. quociēs indiget
cor huānū. h' greg. Iane
m' ergo pātorū maculas
in hoc salubri pñie laua
cro. ut mūdāt et purga
ti possim' puenire ad auc
torē vite et mūdiciē. Hys
igit' pmissis de pñia. nē
de ei' pñibz ē videndū.

Distictio 1^a libri primi

Cic. Ca^m p^m
Sdū q' ptes pñie
sūt tres. videlz.
Contritio cordis. confessio o
ris. et satisfactio opis. Et s'
iste ptes quasi ptes integra
les scdm eē pñie pñm. Si
at' hee ptes pñie integres.
videlz. contritio in aīmo
confessio in vbo. et satisfactio
in facto. In quibz tūc pē
nitentia integrat'. cū pātor
oem mōrle culpā pēctā
et facto deselit. et verbo ac
cusat. et aīo detestatur.
ppones nūq' iterū pñm
Hys at' debito mō paurē
tibz. cū absolucioe fā ab
eo in quo ē ordo claus.
ac iurisdicatio. absoluitur
hō a pāto. et reūnit' ecclie
et reconciliat' xpō. mediāte
clauē sacerdotali. **Q^u**
at' tres sūt ptes pñie. oñdit.

Pñia enī est quoddā spon
taneū iudiciū. in quo cō
cilio ē quasi qdā cōcilio. vbi
sequit' iudiciū apud iudicē spō
tanea confessio. deū sequit'
emēde p iudicē iposite so
lucio. **S**z in hoc differt iu
diciū fori a iudicio poli.
qā ibi confessio de iure dāp
nat'. et hic absoluit'. Alia
ē etiā sufficiēcia istarū p
ciū. qā cū oē pñm pmitta
t' corde ul' ore ul' ope. iustū
ē. ut ista auer' p pñm.
saluz. ut pātor culpā de
testet' aīo. vbo accuset. et
fco puniat. Et sicut tribz
modis offendim' deū. scz.
delictioe cogitatiois. ipu
dencia locutiois. et supbia
opis. scdm regulā. ut cō
traria cōtrarijs auer'. tūz
modis oppositis satisfacim'
Quā igit' pñando inocēciā
pdidim'. restat ut p pñiaz
reformem'. dicēte brō **Ihō.**
Si q's inocēciā pēctādo
corrupt'. pñie remedio po
tūt repae. **Q**uā ut ait bñar'
d⁹ **Q**d deus nō imputat
deceuit. sic ē quasi nō fuit
Si ergo deceuim' inocē
ciā repae et p qsequēs ia
nuā celi p pñiaz referare.

autem? ut nra pnia sit pfecta. De qua dicit crisost. Pnia cogit pntem omnia libent' sufferre. In corde contritio. in ore confessio in ope tō hūilitas. is crisost. Que tūc vācat corā deo pfecta dicit. si ipaz pniaz ad oia in qbz peccatum dila rem. Et qā peccatum in corde mal' sentiendo. in ore vana et turpia loquē do. in corpe cōmina peccā do. ideo ad hec tā loca pē tētia extēdam. ita vtz. ut cordi debem' amarā contritioē. ou fidele confessioē corpi penale et asperā satisfactioē. Hoc tā diu stinū antes quousq' sps sās testionū phibeat spītui nro. q' dimissa s' nob pntā nos tra. Et quia oia pntā mōr lia ab vno dō auertūt. et vni grē opponūt. et vnā pncipalē rāitudine hoīs pntūt. **V**inc ē q' ad hoc q' pnie medicamētū sit sufficient' ex suis pntbz integratū. nātē ē q' pnia ha beat' de omibz pntis. qñ tū ad pntitū p displicēā. de peccatis qñtū ad pntē p cessacionē. de peccandis

et qñtū ad futurū. p ppo sitū nūq' recidimandi. ut in illud ul' in aliud gen' pnt. ut sic tōlit' recedendo a culpa p pniaz dīna grā suscipiat. P quā optine at' venia pntōrū. **I**z qā de pntbz pnie contritio pntū locū tenet. ideo de ipā trā tandū est. Et pmo q' sit contritio. **C**ontritio at' se cūdu psidori est pūctio et hūilitas mētis cū lacri mis. veniēs de recordatioē pnt. et tōre iudicij. Itē in tractatu de spū et aīa. de pūctioē sit dicit. Cōpūctio ē qñ ex cōfideācioē malozū suorū cor mēno doloē tangit. Itē scdm dān io hānus abbat. Cōpūctio pprie ē dolor aīe. nō elat' nullā sibiūpī cōsolacionē prebens. solāq' suā reso lucioē ymaginās omibz horis. et cōsolacionē dei consolantis. sicut aquā frigidā expectans. Contitio etiā a mēzīs sic diffinit'. Contritio ē dolor voluntarie assūpt' pro pntis cū pposito cōfiteendi et satisfaciendi. Pro cui' intellai sciendū q' sicut i cōlūbz

durū dicitur qd nō cedit tactui. h^o at frangi dicitur qn p aliqd forci⁹ in ptes magnas diuidit. **C**ontei vero qn totalit^r in minimas ptes redigit^r et qsi anichilat. **I**ta methasoria cor hoīs durū dicit^r qn dñe inspirationi qsi manu se tangenti nō cedit. s; obuiat. scilicet. dū in affectū pccā morat^r. frangi vō dicit^r. cū a pposito resistē incipit. quāuis nō dū totalit^r auertat^r. **C**onten vō qn affectū pccā scdm oem suū pte in eo tōliter destruit^r. et hoc fit qn volūtas pccā ab effectū pccā resilit. **V**n tñs resiliatō dolor quidē est. ideo p dolorem tanq⁹ p gen⁹ eēcialiter diffinit^r. **A**ddit^r at volūtūrie assumpt⁹ pro pccā. v^o h^o pueit pccā p ut est act⁹ vītutis. **S**z ut ē pars sacīmenti. sic oportet ut addat^r aliq⁹ in xpacione ad alias ptes. **E**t ideo sup addit^r. cū pposito pfrēdi et satisfaciendi. **E**st sciendū q ē dñā int^r cōtāoē et attriciōē. **A**tticio dicit^r accessus ad pccā pccāoē

Vn in corporalibz dicitur attrita q aliquo mō sunt gminuta. s; nō pccā. **S**ed pccā dicit^r qn omīs ptes s; similit^r p diuisionē ad mīma. **E**t ideo attricio i spūalibz significat qndā displicenciā de pccā misis. **C**ōticio at pccā displicenciā. **U**trū at req^rrat^r pccā de omī pccā. actuali et mortali. **S**ciendū. q in oī pccā mōdli ē actualis auersio volūtatis a deo ad pccā. **E**t ideo cū contraria pccā auert^r. oportet q in oī remissioē pccā mōdli sit actual^r auersio a pccā ad deum. **N**ec at auersio. appellat^r contricio. **D**uricia enī volūtatis manētis i pccā nō tollit^r n^o pfructioē volūtatis oīmodā. q appellat^r pccā. et ideo cōticio est nccā i omī pccā mōdli. **D**e pccā at oblitis. si oblit^r ē hō totalit^r sufficit pccā gñal^r. qn at in pte recolit^r. debz cōnā ad recordandū et dolendū in speciali. q si nō p^t. suffiat pccā gñalis **S**z et hoc q hō nō p^t recolē

patm nō solū de patō obliuio
 debz dolere in gñe. s. etiā
 de obliuioe ei⁹ debz dolere.
 que ex negligēcia attingit.
 Debz etiā hō dolere siml' de
 omī patō amisso. qā unū
 sn alio nō relaxat. ideo cō
 tricio ē habenda pīe de sin
 gulis. Testat hoc bīs aug⁹
 sic dicens. **P**ēitente opz
 siml' dolere de omī cōmine
 Nec est disposicio imedia
 te ad grām. Nā dolē de v
 no patō sn alio nō suffiat
 ad salutē. Vñ q̄libz patōz
 qui sentit se viciōz fecē
 sordidatū. p remediū pñe
 et primo p contricioē et ppu
 tione cordis studeat sua sē
 facinora emēdāe. Nā aīa
 illecta mal' moribz amittit
 decore virtutū. quē nō pē
 recuperāe nī p pñe lāmētū.
est hoc contricione vera. qā nū
 q̄ patm dimittit. nī homo
 p interiore dolore iteratur
 De hoc dicit bīs theonim⁹
 Nulla vnq̄ culpa emittit.
 ob quā homo nō multo do
 lore a tristitia anxiat. Nā
 tū patm salus vācit in
 apit ut dicit hugo de scō
 victore. qñ veracit' p delictis
 igemissit. qā amaritudo

cordis siue gemit⁹ q̄ affiūt
 pro patib. mentē purgat.
 et deū misericordem. ac pla
 cibilem homū reddit. Pro
 bat hoc bnard⁹ sic dicens
 Amāitudo cordis mentē p
 gat. angelos letificat. deū
 placat. Et remig⁹. Tunc
 nimis misericors ē ipe de⁹
 dū nō ob culpā anim⁹ it
 tis sibi met fuit et molest⁹
 Itē de eodē bīs ambrosius
 Qs ambigit qm̄ mesticia
 pēitantis homūs oculos si
 bi violent' attrahat edito
 ris. Et qā deus cor contritū
 et hūiliatū nō despiciat. iō
 assumam⁹ verū cordis cō
 tricione. et ppuitionis ama
 ritudinē. q̄ p voluptates et
 carnalia desideria a deo
 discessim⁹. Ad hoc hortat
 nos bīs aug⁹ sic dicens. Nō
 sint ī nob ficta suspiria.
 et simulata. Sz cū ingenti
 rugitu et gēitu sic studea
 m⁹ adhibere remedia pre
 teritis. ut sp̄s solliciti sim⁹
 de futuris. Dñs enī nolu
 it in mūdo psp̄ari. s. gñia
 pati. ut nob' oñderet qui
 p delatationē cecidim⁹. cū
 qñta amāitudinē redux de
 beam⁹. h' aug⁹. **Sz** sūt

nōnulli qui in mltis sūt
facinora prolapsi. n' tñ
ut deat. pro suis excessibz
pungūt. quibz natē est
ut supplicia reproborū ac
gloriā btorū pre ocul' cor
dis habeant ut possit ad
pniā pūgi. **Ad hoc fa
ciendū hortat' b' greg.**
sup ezechielē. exponēs il
lud. **Et scripte sūt i libro**
lamētatiōes et carmē et
ve. sic dices. **Lamētatiōes**
videlicet. q' ibi scripta ē pniā
pātorū. **Carmē vō.** q' p
nūciant' gaudia iustoz
Ve at. q' illuc expressa ē
dāpnatio reproborū. **Ut**
ergo pniā pūias. lege q' i
hoc volūte scripta s' lamēta
tiōis v' in luctū duertat'
et gaudiū in merore. **Et**
rursū. **Miseri estote et lu**
gere. **Ut at de pmissione**
gaudij sequētis hylarescas.
cognosce scripta eē carmīa
laudis etne. **Quā** qui habi
tunt in domo tua dñe.
in scā sctorū laudabūt te
Si ad huc pnti seculo.
mēte teneris. ad huc tē
nus voluptatibz delēturis.
si amāe nō potes gaudia
etna q' audis. pgnosce ex

go in hoc volūne ve qd
in eo scriptū est. atq' p ipm
ab aīo p timorē expelle qd
diligis. ut possis ex iudicio
carmē amāe qd legis. ibi
q'pe dāpnatis dicit. dis
cedite a me maledicti i ig
nē etnū. qui p aīo ē dyabo
lo et angel' ei'. **In hoc q'p**
pe volūte cūcta q' edificat
omiā que erudiūt. scripta cō
tinēt'. **Pecasti et iā te pei**
ter illicita ppetrasse. ut ad
agendā pniāz docearis.
Ibi iuenis lamēta. **Spe ce**
lestiū gaudioz mentē rele
uāe desideras. ibi ad pso
lacionē tuā inueis carmē
Si vō et mala ppetrasti et
hoc te ppetrasse nō penitiz.
s' seruicē mentis erigis. ad
nullas pniē lamētatiōis
inclinaris. **Nulla** celestiū
gaudioz expectatiōē cor
rigeris. velis nolis. audies
scriptū eē ve. ut is quē nec
tiōr ad pniāz hūiliat. n'
spes ad supna pniā exal
tat. dāpnatiōis sue iā n'
penā prospiciat. et sū ex
cusatiōē methū supplicij
cadat. **Quid** agendū est
igit' miseris nob. n' ut eui
gilem' ad hui' volūmīs

verba et mala q̄ nos egis-
se memūm⁹ defleam⁹. ut
plamēta p̄nē p̄uēiam⁹
ad carmē vite, ne si affli-
gi mō p̄ p̄uēz nolumus.
ve postmodū s̄n fine sen-
ciam⁹. **N**ec nos nr̄orū vul-
nerū mltitudo idēspaciōz
deprimat. q̄a maior ē pa-
ciā mediā. q̄ magnitudo
languoris nr̄i. Quid enī
ē qd̄ ad salutē repacē nō
possit. qui potuit oīa ex
nichilo creare. **h̄ gregorius**
Ne ergo p̄tingat nos pro
nr̄is reatibz sustinē et̄na
tormēta. t̄cām⁹ futurū di-
iudiciū sup̄ nos. ac p̄ fletū
et lamēta iūquitates p̄e-
tratas diluē studeam⁹. qd̄
elū agere nō cessat. q̄a p̄
p̄nē p̄triciōnē ac lacrimaz
effusione. se euadē et̄na
supplicia nō dubitat. De
hoc tractat b̄s gregorius su-
p̄ ezechielē sic dicens. **N**e-
deptor igit̄ hūani gr̄is cū
iudex apparuit. et specios⁹
iustus. et t̄ribil⁹ erit iustus
Quē enī māsuetū aspici-
ent elū. hūc eūdē pauēdū
atq̄ t̄ribilē cōspiciūt rēpbi.
Sz hūc ideo tūc elū t̄ribilē
nō videbūt. q̄a mō t̄rōrē

illius cōsidernē nō cessant
Studiose enī cōsiderāt q̄ ter-
ribilis ad iudiciū veniat.
culpas an̄ actas deflet. imi-
nētes declinat. pauorē d̄i
luis cotidie an̄ mētis oculos
ponūt. et q̄n t̄rēmēd⁹ pa-
reat s̄n cessaciōē suspecti s̄t.
atq̄ cotidie agūt neq̄n ve-
nīt p̄tmesant. **N**atē ē er-
go ut p̄cā admissa cū vi-
uim⁹ defleam⁹. **I**n assidu-
is enī fletibz in cotidiana
nr̄a p̄nā habem⁹ s̄cōrē
in celis q̄ impellat p̄ nob̄.
De quo p̄ ioh̄em dicitur
Si q̄s p̄cūit aduocatū ha-
bem⁹ apud p̄rēm ihs̄m xp̄i
iustū. et ip̄e est p̄piciatio
pro p̄c̄is nr̄is. Ecce exul-
tat aūm⁹ cū aduocati nr̄i
potenciā audim⁹. s̄ exul-
taciōē nr̄a iterū remorde-
m⁹. q̄a ip̄e qui nob̄ aduo-
catus ē iust⁹ dicit. nos e-
nī causas iūsticie habem⁹
Iustus vō aduocat⁹ iūst-
tis causas nullo mō susci-
pit. nec verba dāe p̄ iūst-
icia cōsentit. **N**ō ergo a-
gem⁹ fr̄es mei. **S**z ecce oc-
currit aīd q̄ agam⁹. **N**ala q̄ fecim⁹ et deflea⁹
et accusem⁹. **S**c̄ptū q̄ppe

ē. Iustus in principio accu-
 sator ē sui. Quilibz etenim
 peccator iustus in fletibz
 iā iustus ē inchoat. tū
 cepit accusat qd fecit. Cur
 enim iustus nō sit. qā iā cō-
 tra suā iusticiā placci-
 mas seuit. Iustus ergo
 advocat nō iustos nos
 ēē agnoscat i iudicio. qā
 nosmetipsos et cognosca-
 m⁹ et accusam⁹ iustos.
 Nō ergo in actibz nō in
 fletibz nrīs. s; in advoca-
 tiōn allegatiōibz p̄fida-
 m⁹. h̄ greg⁹. Ecce p̄z qm̄
 fructuosū sit et salubre
 suūp̄is accusatio et lacri-
 marū effusio. Et at nō
 nulli qui qdē peccatū p̄fite-
 tur. s; ea defle p̄p̄nunt
 Etā vero nō solū sua fa-
 cinora p̄fiteat. s; ea que
 nequit p̄petruerūt. Fle-
 tibz diluit. atq; de i gra-
 titudinē pro bñficijs sibi
 a dō collatis seip̄os rep̄-
 hendūt. ac p̄lamenta pu-
 niūt. De talibz bñs gre-
 gor⁹ vñ mōlū sic dicit.
 Sciendū quoq; ē. qd
 sepe reprobi peccatū cōfite-
 tur. s; flē cōtēpniūt. Etā
 at culpas suas quas voci-

bz cōfessiois aperuit. dis-
 tracte autē cōfessiois fletibz
 insequūt. s; qui mala
 quidē que p̄petruerūt i-
 nuat. s; flere q̄ insinuauit
 recusat. quasi s̄ducta
 veste vuln⁹ detegit. s; tor-
 pente mente medicame-
 tū vulnei nō apponit. Cō-
 fessiois igitur vocē sol⁹ natē
 est ut metor extorcias. ne
 vuln⁹ proditū s; neglectū
 quo licentia iā p̄ huānā
 noticiā tangit deteri⁹ pu-
 tescat. Quo contē p̄ p̄p̄d
 Iniquitatē meā ego pronū-
 tiabo et cogitabo p̄ peccatū
 meo. Pronūtiando etenim
 occultū iudiciū detegit.
 cogitando at qd aliud q̄
 medicamentū vulnei appo-
 nit. s; afflicte menti. et
 sua sollicitate dāpna cogita-
 ti rixa pro semetip̄a orit⁹
 contē semetip̄az. Nā cū se
 ad lamenta p̄nue instigat
 occulta se increpaciōe di-
 laniat. Pn̄ apte p̄ iob
 dicit. Cōfabulabor cū a-
 maritudinē aīe mee. Pa-
 uore nāq; dñi iudiciū af-
 flucti dū quedā mala ges-
 ta plangim⁹. ip̄a nrē via
 amaritudis ad discutiēdos

nos vigilancia excitati
Alia in nob ecia q apli
 defleam iuenim. Na
 sepe qd torpentes latuit
 flentibz subtili innotescit.
 et afflicta mes cerva iue
 nit malu qd fecerat. et
 nesciebat. eiq rixa sua ve
 rius aperit. qntu a vitu
 tis pace deuiauit. **S**uccres
 ces qppe amantudo pnie
 vecundanti cordi iportu
 na ingeit illata qdmisit
Districtu cont hoc iudice
 ondit. supplicioru minas
 inuitit. pauore aim ferit
 pudore cofundit. moril
 licitos increpat. qete nor
 ie securitatis turbat. q ei
 bona conditor ptulit. q
 ipe bonus ipius mala res
 pondit enulat. q mire ab
 eo condit. q gtuite nnt
 tus. q conditoris gra vort.
 q sequi ipe vort noluit.
 q vocantis mia n' surdu
 huc veniteaq desperit.
 q padre suu supna gra
 n' cotepta dereliquit. Cu
 igit afflicta mete mo p
 replicatione donoru dei.
 mo p yperia actionis sue. tu
 ta seueritate increpat. habz
 in corde iustoru amantudo

aie lingua sua. q tanto ei
 subtili loquit. qnto et i
 teri audit. qa vis doloris
 q pta singula reputans
 torpente aim ad lameta
 excitat. qsi ad eu verba co
 fabulacionis format. i qbz
 semetipm correcti inuemat
 et ad sui custodia sollicitior
 exurgat. h' **gregori**. **D**e
 sideranda ergo nob valde
 e contritio siue copunctio
 lacmaru. qa scdm btm cy
 prianu. **N**ulla e mediana
 prestior aiaru. q deuo
 ta effusio lacmaru. na abs
 q puctioe et fletu no re
 mittit pnam. teste hugone
 qui dicit. **A**bsq fletu et la
 crima. nequaq remittit
 ipa culpa. **Q**ui vero ut
 remigi dicit ob culpa
 lacmaru no fuit. lacme
 exps etnalit nequaq eit.
Magna enu vtute habet
 lacme. delet qppe culpa.
 et extinguit gehena. flet
 tut sententia. **E**t b' **aug**
Ona lacma de puro corde
 procedes. totu igne infer
 ni extinguit. h' **aug**. **S**
Sciendu ecia e q vestis i
 nocencie pcepta in baptis
 mate. p pta morlia for

k

l

didat. et p̄ cōsequēs eter-
na dāpnatio incurrit.
Hi p̄ lacmarū effusione
ip̄a vestis q̄ p̄ p̄c̄m ma-
culata fuit. abluir ac
mūdatur. De hoc **crisostomus**
to sup̄ illud ps̄. **F**uerūt
m̄ lacrimae meae panes die
ac nocte iē. dicit. Lacrime
sūt que alū pulsantes cri-
mina delet. et cōscia de-
grauat. Sonat in ore p̄nue
verba. et verba mouet in
pectore pietatis veniā im-
plet caput aq̄. tumescūt
oculi. irrigantur gene. de-
currūt riuuli. et de i dūl-
genciā mēte exultat.
Lacrime sūt que recōsiliat de-
ū. a p̄c̄is redimūt aīam.
et sanāt languores eius.
Sordente aīe uestē lacri-
me lauat. et dant illi re-
missione. Itē dicit. Sicut
cū vehemens yber prūpit
fit sēnitās. sic lacrimis ef-
fusus apparz t̄nquillitas.
et perit caligo reatuū. Et
sicut p̄ aquā et sp̄m. sic p̄
lacrimas et cōfessionē. denuo
mūdantur. h̄ **crisostomus**. Ecce
quō p̄ p̄p̄ctionē et gr̄az
lacmarū vestis inocēcie
p̄ p̄c̄m sordidata mūdatur.

ac reformatur. **D**ñs nāq̄
ip̄as lacrimas de corde cō-
trito effusas. pro baptis-
mo reputat. teste **ysidoro**
qui dicit. Lacrime p̄iten-
ciū apud deū p̄ baptis-
mate reputantur. q̄a mise-
ricors deus pat̄ ē nobis
p̄c̄m p̄c̄. et p̄nūz nr̄am
ad inocēciā deputat. si p̄
lacrimas renasci studeam.
De quo dicit b̄s **gregorius** sic
libent̄ obliuiscat de i q̄
nocētes fuim. pat̄ est
nob̄ p̄nūz nr̄az deputat
ad inocēciā. si inq̄nati p̄
q̄ aquas salutis. renasci-
m̄ ex lacrimis. h̄ **gregorius**. Et
n̄ om̄ps de i ex sua benigni-
tate remediū p̄nue cō-
p̄p̄ctionis. ac lacmarū ef-
fusionē homibz p̄uidiss̄.
taro aliq̄ saluati fuiss̄.
Quia sicut baptismus abluir
a p̄c̄o originali et a vicijs
an̄ p̄p̄tatis. sic cōtricio
siue cōp̄p̄ctio. et aq̄ lacri-
marū purgat a mal̄ et
c̄mibz post baptismū cō-
missis. Testat hoc **iohannes**
mōtis synai. in tractatu
de xxx gradibz. sic dicens.
Luctus seu lacmarū fons ē
maior p̄ baptismū. bap-

m

tism⁹ constituit⁹. licet quodā
mō p̄suptuosū sit ex pte
q̄ dicit^r. eo q̄ ille quidā
ab ingenuis nob⁹ et an̄
patriis malis ē purga
tor⁹. iste vero postea pa
tritorū. Et illū quidem
puuli om̄s suscipientes
sordidauim⁹. p̄ hūc vero
et illū repurgam⁹. Qui
nisi ex dei benignitate ho
mibz datus fuiss⁹. Et q̄
de suspiria. rari vō et dif
ficile^r inueniunt^r q̄ salua
ti fuissent. Et quidē sus
piria et mestitia ad doi
nū clamāt. q̄ vero ex t̄o
re s̄ lacrimae. intercedūt.
q̄ vō sc̄ssime caritatis sup
plicationē acceptā deo
nob⁹ declarāt. **S**z nichil
ita hūilitati. sicut luctus
cōuenit. ita nichil ei sicut
risus contrariat^r. Detinēz
detine b̄tām sc̄ xp̄ctio
nis gaudentē tristitiā.
et nec desistas ab ea opa
tioē que in ip̄a est. q̄usq̄
cū cōfidentia s̄bleuatū.
ab hys p̄tereūtibz. et mū
dū te xp̄o cōhibeat. **E**sto
ergo merēs absq̄ amoe
ostēctiois. ad tūū cor īqui
sitionē facies seu agens

Timēt enī merore demo
nes. sicut latrones canes
Nō est nob⁹ ad p̄ns o amia
in hys q̄ s̄ hūc ad nuptias
ducatio. **Q**uō igit^r qui
vocaunt nos n̄r in hys ad
p̄ns ad luctū utaq̄ vocauit
Quāq̄ in luctu īcessabili
sc̄dm deū gradit^r. iste diē
festū agē cotidie nō q̄sat
Qui vō corpali^r diē festū
agē nō desistit. hūc luctus
etern⁹ suscipiet in futuro
Nō est in carce gaudiū hys
q̄ iā sn̄az receperūt. Et nō
ē veris mōctis festiuitas
sup t̄rā. **E**sto ergo t̄nq̄
rex altus in corde tuo ī hūi
litate sedēs. **J**ube risui va
de. et vadit. et dulci luctui
veni et venit. et seruo ty
rāno corpi. fac hoc et facit
Qn̄ etiā si magnas et al
tus aliq̄s gūfationes exe
q̄m^r. cor at̄ merēs nō pos
sidem⁹. ip̄as at̄ vanas ex
istimem⁹. **O**portet enī et
vō oportz post lauacū ite
rū inq̄natos igne xp̄ctio
nis et m̄ia dei suas ip̄oz
man⁹ ab īq̄namēto p̄ctis
absterge. **N**ō at̄ inculpabi
m⁹ o amici in exitu aīe a
inq̄rēt^r a nob⁹ quāē nō fere

N

rum⁹ mirabilia. si nec q̄re
nō theologi faciem⁹. nec
quācōtēplatiui nō fuci-
m⁹. si rōnē oīno dabim⁹
deo. q̄a p̄uiaz nō egerim⁹
et q̄a hūiles nō extiteri-
m⁹. et q̄d in desinenter
nō luxem⁹. h⁹ iōh̄es abb.
De virtute eia istarū
lacrimarū dicit raban⁹
sic. lacrimae hūide natē
st. ut sordes aīe abluat.
et p̄ditū baptisimū vesti-
tuat. Salse ut fluxū car-
nis restringat. Calide ut
frigus corpis excutiat.
Clare ut lacrimante ad e-
ternā claritatē p̄ducāt
h⁹ raban⁹. Et sicut p̄ vi-
tā viciosa deus effugat
a corde. sic lotū p̄ aquā
lacrimarū iterū ad cor re-
uocat. et efficit hō habi-
taciū dei. De hoc dicit
b̄s bernard⁹. Cor fonte
lacrimarū mystice bapti-
satū. hoc dulce dei ma-
iestatis hospitaciū dicit ad-
optatū. h⁹ bernard⁹. N⁹ etiā
aq̄ aīas que erāt sponsa
xpi. si p̄t sordes p̄corū re-
pudiate a macul⁹ p̄ vicia
cōtractis abluat. et deo
sponsa accepta reddit.

De qua aq̄ dicit b̄s aug⁹
Aqua lacrimarū balne
ū est. quo abluūt sordes
aīe. ut fiat celestis regis
sponse. h⁹ ille. Nā vita p̄-
catoris deo idigna eē nō
p̄t. que sordes p̄ p̄cām cō-
tractas. p̄ cordis xp̄uictioē
et fletū lacrimae studet. De
hoc dicit b̄s greg⁹. Cāto
nāq̄ apli⁹ p̄cā rubigo cō-
sumit. q̄nto p̄coris cor
cū magno caritatis igne
cremat. Ad vos igit⁹ fr̄es
oculos mētis reducite. N⁹
cūq̄ vos in adolescencia.
q̄cūq̄ i iuuetute deliquisse
memistis. deflete morū
opm̄q̄. lacrimis maculas
tergite. Ecce ad recipiēdos
nos. sup̄ne pietatis sin⁹
ap̄t. nec maculosa i nob⁹
vita cōtēpnit. P̄ hoc enī
q̄ i q̄nacionē nrām p̄hor-
rescam⁹. in t̄ne iā mūdiciē
cōcordam⁹. Deū tentes nos
dñs clemēt⁹ ampliat. q̄a
p̄corū vita ei idigna eē
iā nō p̄t. que fletibz laua-
t. Dñ vn̄q̄q̄ nrām ad
pēitēciē lamenta recur-
rat. dñ flē an p̄cussione
vacat. h⁹ greg⁹. Ad ex-
hortacionē igit⁹ hui⁹ s̄c̄s

simi vici ad lamēta pnie
 reauram⁹ dū vacat. et
 in hac luce sum⁹. et neq̃
 iniquitates et pccā placi
 mas diluam⁹. Ad hoc fa
 ciendū monet etiā abbas
effrem. Omē mī cū dicit
Quicūq̃ dñō peccauit.
 mō dū tps ē homī vitā a
 mitte. aut tenē. defleat ī
 cessant. ut plāmas possit
 grām idulgentie promeri.
 assidue lauet corpusculū
 lacrimis. et tundat pect⁹ ge
 mitibz. Vnū volo vos scīe
 fies. eo q̃ nō est sup terrā
 dulci⁹ gaudio xpūctiois
 in hora illa. qñ q̃s ad deū
 ex toto corde suspirat cū
 lacrimis. tūc letat⁹ dñs. et
 ppe lacrimas repromittit
 illi gaudiū in futuro. **B**ts
 igit⁹ et ter bts. qui hz xpūc
 tionē scdm deū. **I**udite
 kmū vītutē xpūctiois. **C**o
 pūctio sāntas aīe est. **C**o
 pūctio pccōrū remissio est.
 cōpūctio spm scm duat ad
 se. cōpūctio vnigenitū xpī
 facit habitāe in se. **L**acri
 me apud deū fiduciā dat
 sp. vbi lacrimae habundāt
 ibi cogitacioēs male nō ap
 propinquāt approximat.

Quid dulci⁹ dulcedine la
 crimarū? q̃ desiderabili⁹
 btitudīe illi⁹. qñ ipm dñi
 nū vidz aīa orās. et ipm
 meditat⁹ die ac nocte.
Theaur⁹ ergo bon⁹ ē cō
 pūctio cordis. et ienarrabi
 le gaudiū. h⁹ abb effrem.
Magne etenū st efficacie
 lacime q̃ ex puro et hūili
 corde procedūt. **N**ā iū dei
 placāt. grām amissā repa
 rāt. infernū dissipāt. pccō
 res iustificāt. angelos leti
 ficiant. celū referant. **I**stas
 p̃rogatiuas lacrimarū. bñ
bernard⁹ tangit cū dicit. **C**
 btissimā lacima ṽe p̃itēns.
 q̃ dīnā placas iū. tu es ar
 cha reconciliatiois. grē repa
 rē. mīe prouocatē. **F**elix
 lacime effusio. reserās celū
 inebriās angelos. facias
 scōs. iustificans pccōres. dis
 sipās infernū. **G**audent
 nāq̃ angeli in cōuersioē
 et p̃nā pccōrū. salutē hōi
 nū siciēt. **L**acime p̃itēciū
 vinū eorū. q̃a in ill' odor
 ē vite. sapor grē. idulgeāe
 gustus. sanitas redeūtis.
 inotēcie serenitas seu sua
 uitas p̃scīe. h⁹ bernard⁹.
De virtute etiā lacimarū

et earū fructu ac effectu.
 petrus damiani sic dicit.
 Quicūq; sēculū pfecto
 corde deseruit. mētis sue
 latibulū petat. vbi ad vi-
 dendā creatoris sui faciē
 totis nībz inardescat. ad
 lacrimas anhelet. lacrimas
 a deo cotidianis pābz fla-
 gitet. lacrimarū q̄ppe ma-
 dor. aīam ab oī labe pu-
 rificat. et ad pferenda vī-
 tutū gmina nū cordis t-
 rum fecundat. Porro lacti-
 me q̄ a deo sē dīne exau-
 diaōis tribunal fiducia
 liter adēūt. et ipetrātes
 p̄sto qd̄ petūt de p̄dōrū
 nōrū certa remissioē cō-
 fidūt. Lacime sē veraces. ac
 doctissē. in q̄libz hūane ig-
 norācie dubietate mēie
 Nā dubitantes ex aliquo
 Quid deo placeam⁹. nec
 ne nūq̄cū vāciter laci-
 mātēs oram⁹. Tūc enī q̄
 q̄ agendū mēs nra decē-
 uit. sup hoc cursū abigē
 nēcū iā nō erit. Porro
 lacime diluūt oē spurci-
 aciū in mētē cōtagiū. et
 imūdis manibz tribuūt.
 ut nō solū pedū. s; et dūci-
 capitis mēant⁹ attactū.

meliorē cōaudinē capim⁹. q̄

Lacime tribuūt ut nega-
 tor apls nō mō nō peat
 oīno post lapsū. s; vltro
 eadē ut sup ceteros celestis
 auge senatoris optineat
 p̄ncipatū. Lacime cōtule-
 rūt ut dauid post adūte-
 ry sum⁹ et homicidij pro-
 fundissimū baratrū. nō
 mō regnū cū vita pderet.
 s; vltro eadē promissionē
 heredis ex se nascaturū cū
 iuramēto suscipet. q̄ et reg-
 ni sui solū. oīm regna t-
 rariū p̄etno possideret.
 Porro at et si cūcta lacina-
 rū dona p̄uere voluē. p-
 us forte dies claudūt q̄
 exemplorū copia s̄btraha-
 tur. Nec sē enī que et aīaz
 a p̄dōrū labe purificant.
 et cor vagū in orōne p̄fir-
 mant. Nec sē que de me-
 rore parūt gaudiū et dū
 p oculos carnis erūpunt
 ad spem supne b̄titudis
 erigūt. Nō enī possē in
 sua petiōe p̄tēpni. q̄ et
 magnas voces habēt. qd̄
 pfecto voces ille ad eū fre-
 quēt emiserat. et qd̄ ad
 optinendū possēt subtilit-
 nouerat qui dicebat. Ex-
 audi orōnē meā dñe. et

deprecationē meā. auribz
pape lacrimas meas.
Quod enī nō oculi attē
di. s; auribz papi lacrimas
postulat. voces in eē lac
rimis manifeste designat
lacime nenpe cū in aspēu
iudicis supplicat. nichil he
sitant. s; sic mīam tanq̃
qdlibz ppey iuris sibi met
vendicant. et ipetrasse se
qd pecierūt pfident exul
tant. **Q**lacime deliciae spū
tales sup mel et fauū.
atq; omī nectāe dulciōes
que mētes ad deū erectas
iocunda saporis itimi su
auitate reficitis. et arida
atq; tabescētia corda hau
stu supne grē medullitq;
urigatis. **T**errenorū nāq;
dapiū saporē atq; dulce
dines supficiē quidē pala
ti gustantis oblectāt. vis
cera at intiora nō pene
trāt. **S**apor vō dñe tem
placōis oīa intiora nūa
replet vegetat et obdul
tat. **L**acrimantes equidē
oculi. dyabolū terret. et
sic lacrimarū evūpenciū
expauet ipetū. ac si pael
lofi ymbus grandinē. ul
furenciū vndiq; ventorū

effugiat q̃s tēpestatē. **N**a
sicut spumosiū torres. sup
ueiens cūctis alueū sordibz
purgat. sic lacrimarū pflu
enciū cursus ex mēte fien
tis dyabolice versucie sei
na. et omīs sordēciū viciōz
pestes eliminat. h; petrus
damiani. **E**t nōdū q
q̃cūq; hāc grām ipē deside
rat. necē est ut ignē dñi
amoris in corde habeat. **N**a
ex igne dilcōnis dei h; vn
da profluit. et e contrario
q̃nto valēciōr vnda lacri
marū a penitente pfluxit
tanto maior ardor dñe
dilcōnis in corde huiusmōi
homīs incalescat. **Q**d pro
bat idē pe. damiani. per
pulchrū exēplū scripture
sic dices. **I**nq; aq̃ videlz.
lacrimarū xpūctio ex igne
pfluit. ut q̃sp affluē ym
bus iūdatiōē desiderat
dñi amoris ignē. p̃us ne
cessē ē ut in camino sue
mentis accēdat. **Q**d faci
li9 expmē possum9. si qd
in scdō libro mathabeorū
p̃hibet hystoriatū gestū
ad mediū deductam9. **A**ut
ergo scriptura. **C**ū in p̃fidē
inq; ducerēt p̃res nrī. sac

Q

dotes qui tunc dei cultores
erant. acceptum igne de al-
tari occulte absconderunt
in valle ubi erat puteus
altus et siccus. et in eo co-
tutati sunt eum. ita ut omnibus
esset ignotus locus. **Cum** autem
preterissent multi anni. pla-
cuit deo ut mitteret nec-
mias a rege persidis. hinc
misit nepotem sacerdotum il-
lorum qui absconderat ad
requerendum ignem. et sicut
narraverunt nobis non inve-
nerunt ignem. sed aquam crassam.
In quibus omnibus verbis illud
unum attendendum est specialiter
quod in alto et siccato vallis
puteo. prius ignis abscon-
ditur. et postmodum non ig-
nis sed aqua crassa a quæritibus
invenitur. **Mens** quippe sin-
ceram atque perfectam deum inten-
tione querentis. non incongrue
per puteum vallis altum desig-
nat et siccum. **Que** nimeni-
um a fluidis illecebrarum
carnalium voluptatibus. et ter-
rene concupiscentie rudibus al-
te defossa. et in velle humili-
tatis est pualle fundata.
Hinc itaque puteo sacrificij
ignis immittitur. cum in electi-
onibus mente domini amo-

ris flamma concipitur. atque ad ce-
leste desiderium per animam in
flamat. **Et** hic ignis in aqua
vertitur. quia ex igne domini a-
moris. lacrimarum concupiscentia ge-
neratur. **Et** nonandum quod non pu-
ta aqua duntaxat. sed crassa aqua
narratur illic fuisse repta.
Quod enim crassa est aqua non lacri-
marum concupiscentia domine paul-
dubio gratie piguedie sagina-
ta. **Qua** videlicet saginam pig-
uedie estuabat. propheta cum di-
ceret. **Sicut** adipe pigue-
die repleatur anima mea. **De**
preteritum quod abscondentes
hunc ignem cotutati quidem
fuisse. non autem fuditur extitit
se referunt. **Quia** nimirum ig-
nis domini amoris. quem in ara-
rum cordis accendimus. ut ex
aromatibus honorum optimi-
suarum deo sacrificium offera-
mus in ipso nostre concupiscentie vicio
intus quidem debet occulte
se arde. non autem foras se pro-
ne glorie flamas expandere.
Cotutatur autem sopitis fla-
mis. non autem vi privatur ardo-
ris. ut non profusus intereat. sed
se se postmodum mirabiliter
ignis in aquam vertat. **Hic**
porro aqua concupiscentia videlicet
lacrimarum non solum nos a

padrū ptingioē pūfiant. s; ea
ā ut placeat. ipā deo bō nra
medat. **O**mīe nāq; bonorū
opm sacficiū ī cōspcū supnū
iudicis suauī reddidit silac
mis aspgat. **U**n illuc apte
sbdit. **E**t sacficia īqt q̄ ipo
sita erāt. iussit sacdos nec
mias aspgi aq̄ ipā r ligna
q̄ erāt supposita. **S**; cū opm
nōrū sacficiū vē xpūctiois
aq̄ pfundum. mor mētes
nūis splendor uradiat. et
quicqd̄ obscurū. quicqd̄ ī eis
tenebrosū eaten latabat
illustrat. **Q**uidā nāq; nob
se tūc ītūme lucis radi apit
et omīs aīe nre latebras no
ua iocūda fulgoris sēnta
te pfundit. **Q**ua p̄t illuc
cū p̄mittit. q̄a iussit hau
rie et asferre sibi. et sacficia
q̄ imposita erāt iussit sac
dos neemias aspgi aq̄ ipā.
et ligna q̄ erāt supposita
ptin hystorie series addidit.
Hoc scīm ē et tps affuit quo
sol refulsit. qui p̄us erat ī
nubilo. et accensus ē ignis
magnū. ita ut oēs mirarē
t. **A**udiuim⁹ antea. q̄a a
qua pro igne repta ē. **N**e
ecōtrario dicit. q̄a p̄ aspao
nē aq̄ ignis magn⁹ accēs⁹

ē. **E**rgo r ex igne aq̄ nascit
et ex aq̄ ignis īvīcē p̄creant
Quā videt ex igne dīni amo
ris grā xpūctiois orit. et
rursus ex xpūctioē lacma
rū desiderij celestis ardor au
get. **A**lterū siqdē pendz ex
altēo. et sibi met utrūq; p̄es
tat. dū ex amōe dei lacma
rū xpūctio p̄fluit. r rursus
placmas ad amorē dī mēs
nū ferveat iardesat. **I**n
q̄ at mēte hui⁹ altēitatis
reciproca vāietas agit. ab
oī p̄cū dubio reat⁹ sui squa
lore purgat. **U**nde illic nō
īcōgrue postremo sibi iungit
Appellauit at neemias hūc
locū nepthar. qd̄ īp̄met
pūficiao. **L**oc⁹ itaq; nū vbi
sacficiū offert. vbi aq̄ nō
et ignis ut dcm ē vāietas
alēnat. fidel ē aīa q̄ p̄fō
nō īcōgrue pūficiao dicit.
q̄a dū nē supnū amoris ig
ne decoq̄t. nē contriti cor
dis fletibz mūdāt. velut se
cūdi baptisimi flūctis ablu
it. **h̄** p̄e. damiani. **E**cce ap
paret satis clāe p̄ p̄cedētia
dcm scōrū p̄m. q̄ite sūt v
tutes lacrimae p̄itētiū. q̄i
te vē efficiat. **E**t idō a cū
tis fidelibz. mariē tū a p̄o

ribz pñia idigentibz se desi
derande. **Filius**

Non sufficio gaudes
amiri de tu excel
lenti dono di. eo q
grā xpūctiois et lacmarū
tantū habeāt efficaciā et
ūtiutē. **I** rogo de hoc ifōri
qñt hō carēs grā lacmarū
et eā desideris hñe p quē
modū possit illā a deo op
tinere. **Pr. Capitulu m**

R

Sane debes q cō
pūctio siue lac
marū effusio.
pcedit ex spū scō. **Teste leo
ne pp.** qui dicit i quodā s
moē sic. **A**b ipō enī videlz
a spū scō se lacime pēitēci
um. **Q**uāqz ergo ppē sua p
cūta in suo corde se sensat
xpūctū. sciat hāc grāz a
dō sibi eē infusā. **N**ā de
inhabitando p spm scm
in corde homīs xpūctos
et lacmātes dal facit. **D**e
hoc quidā doctor sic dicit
Quāqz pātorū mēoria xpū
git ad lamēta. iā dī cū
se pñciā sciat. qñ ex eo q
admississe se recolit itēus
erubescit. suo q se iudicio
pēitendo iā punit. **I**lle
Hac xpūctiois grāz desi

derabat iob cū dicebat. **D**i
mitte me ut plangā paulu
lū dolorē meū. **S**up quo **greg**
nono mōlū sic dicit. **T**ut
ad plangēdū dolorē nos do
min⁹ dimittit. cū et mala
q fecim⁹ demonstrat. **A**tz ad
huc eandē flēda q ignoscim⁹
adiuuat. culpas oculis
obicit. et pia manu grē vi
cula cordis soluit. ut ad vōa
onē pñie mēs nñ se erigat
et carnis soluta xpēdibz. i
auctore suū libeā gressū a
moris tendat. **I** **g**reg⁹. **E**t qñ
xpūctio lacrimarū ut pñciā
ē ex grā nñ pñtoris pcedit.
natē est. q donū lacmarū
hñe desiderat. ut ab oīpote
ti deo p hūiles preces. ac v
tuosā vitā istud qñat. **P**h
igit duo videlz p orōnes
hūiles. et mērfacionē vir
tuosā. si qñ in hys pseuēa
uit. et donū hui⁹mōi pe
cietit a dñō. grāz xpūcti
onis et lacmarū pauldu
bio optinebit. **C** **Q**uōd at
p orōes hūiles qñenda sit
grā lacmarū. bñs gregori⁹
exponēs illud iudiciū vbi
dicit. q cūlef tribuit axe
filie sue uriguū inferi⁹ et
supi⁹. dicit sic. **A**ra sup azi

S

nū sedz. cū irrationabilibz
carnis motibz aīā presidz.
q̄ suspens a p̄e trā irrigu
am petit. q̄a a creatōe cū
magno gēitu cordis q̄reda
ē grā lacrimarū. Et enī q̄
iā receperūt libē pro iusti
cia loq. oppressos tuā adi
gentibz tribuē. ardore fidi
tpe. s; adhuc grām lacima
rū nō hnt. **H**y trā hnt au
strale atente. s; adhuc ir
rigua indiget. q̄a in bonis
opibz posita. in q̄bz et fer
uentes s̄. oportz ut tōre sup
plicij. ul' amorē regni celest
tis. mala etiā q̄ petraue
rūt deplorēt. **D**at ergo ei
p̄ irriguū supius. cū se i
lacrimis celestis regni deside
rio affligit. Irriguū vō in
feri accipit. cū inferni sup
plicia flendo p̄tesat. **P**ius
at̄ inferi. et post irriguū
supi dat. s; q̄a xp̄uctio
p̄eminet dignitate natē fu
it. ut pius supi irriguū et
post inferi ponet. **h' grego**
Quod vō p̄ vitā virtuosa
et sollicitudinē diligente.
cū salutē aīe sue sit etiā
q̄renda a dō grā lacrimarū.
petr' damian' probat sic
dicēs. Si grā sp̄s sc̄i homi

defiūt. lūz mente q̄s ad su
p̄nā gloriā subleuāe p̄ten
dat. lūz gehēne supplicia.
ul' p̄tā p̄tā ad mēoriā re
ducat. ul' etiā dñice passio
nis misteria recolat. **P**r'
h' tñ oīa lacime nō erūpūt
cui mētis ardhana p̄tās
erigentibz obdurescūt. **T**u
at̄ sicut prudēs r̄ opoſ ag
cola agrū tuū idefinet' ex
cerre. terrā tui cordis r̄ cor
poris vomē sc̄e discipulē p̄
scande. viciorū vepres extir
pāe p̄tende. et sic paty coti
die tensis i celū ocul' supni
ybris iundacionē p̄stolae
Nā supn' arbiter. ille videt
ocul' ispektor. lūz ad tps
aquinā p̄uida dispensacioē
p̄tineat. si te sic sollet' agē
rē ac vigilē eē isperit. agnū
suū in p̄rio cūsmatis ym
bubz irrigabit. et ita vtutū
floribz dñis. ager ornabit.
ut q̄ caten' squalid' ac stel
lis videbat' iā pronētū ex
uberācū segetū cūuletur
Quod ergo nō tū arido cor
de merere q̄ et lacrimarū
iundancia q̄ris affluē. nō
solū te a negotiorū strepi
tu secularū remoueas.
s; et a frātni sepe colloqui

T

mutua fabulatio te co-
pescet. Omnis autem mundane
actionis curas ac sollicitu-
dines aputa et eas tanquam
rudem moles. et meatum
obstacula obstructi fontis
solum moue festina. Sicut enim
in caverna terre de abyssu
veniens aqua colligitur. sed obia-
bus oppressa non effluit. sic
in humano corde considerata pro-
funditate domini iudicij testi-
cia nascitur. quoniam tamen per fletum
lacrimis irruentibus non e-
manat. si terrenorum actu
non sufflamine obsistat. Tris-
ticia quippe lacrimarum mate-
ria est. sicut huiusmodi fontis pos-
sit ubertim possit vena pro-
fluere. satage cuncta negotij
obstacula remoue. Mala-
cia quoque iram et odium. et
reliquorum viciorum pestes
de antro tui cordis elimi-
na. ne si te accusat scilicet
forte remordeat. mens tua
itumini toris vacue facta ma-
dorebus ariditate formidinis
stabescat. Scitatis quippe
fiducia. et testis innocentie
scilicet. Pura mentem celestis
gratie riuulus irrigat. et
resoluit in lacrimas. Duri-
cia squalidi cordis emollit

et pfluendi meatum fletibus
aperit. Ergo scilicet tua
pura. nitida. munda. sit sin-
cera. at ab omni labe ne-
quiarum spiritualium defecata.
ut dum contritio cordis erum-
pe. propterat. ober mordacis
scilicet non obsistat. *h. pe. da.*
Ecce habemus quod querenda
sit et optinenda gratia lacri-
marum. videlicet per deuota o-
rationem et prout puritatem
Si quis igitur perseuerauit in
hys. gratiam perdonam a domino
consequetur. Nam spiritus sanctus videtur
hominem virtutibus ornatum.
cor illius ingreditur. et per suam
principia illud in amorem suo ac-
cendit. et per consequens ad la-
cimas fundendas impugnat
Maculosa vero ac viciosa
corda inhabitare dedigna-
tur. et ideo lacrimarum puri-
tione habere non merentur.

Quomodo si homo. *filius*
vitam suam emendauit
a viciis abstinendo. et put
dominus donauit religiose vi-
uendo. et effudit humiles
preces coram deo pro gratia lacri-
marum optinenda. et tunc tamen
gratum assecutus fuit. utrum
contritio siue purificatio absque
lacrimis valeat ad delenda

pcā. et utrū aliq̄ xpūctio
possit vice suple siue locū
lacrimarū. *De Capl^m tūā*

Has questioēs
put grā di ispi
ruit. ita ispon
deo. Om̄ps igit^r de⁹ cui a
pta et nota sē oīa corda fili
orū hoīm. respiciat volūta
tē singulorū. et quicūq̄ bo
ni hō facē nō p̄t. q̄ tñ libe
ter facē vellet si possz. de⁹
hoc pro frō reputat. Testa
t^r hoc b̄s *ambrosi⁹* q̄ sic dicit
Affect⁹ tuus opi tuo no
mē imponit. q̄ q̄ vis et nō
potes. de⁹ pro frō reputat
h⁹ *ambro.* Nō q̄s q̄s ē p̄cis
fuar⁹ et nō p̄t. p̄ suis exces
sibz lacrimas fūdē. doleat
tñ ex toto corde se offendisse
deū et lugeat veniā a dñō
psequer^r. q̄ piā volūtatē
se hūilit^r inuocantū respiciat
Nā cōtricio meror et suspi
ria. etiā sñ lacrimarū effu
sioē cū habēi nō p̄t. valent
pcā diluere. De hoc dicit
iulies abbas mōtis synai
in tractatu de xxx q̄dibz sic
Stātē que lacrimarū et lu
ge nō valent. s̄ p̄ tristitiā
merorē et cōtricionē multa
q̄ suspiria pcā diluūt

et abstergiūt. *N^olle.* Hoc idē
sentit *pe. da. sic dices.* Cū igit^r
t^r mēs homūs celestis grē ro
re pfundit. p̄ xpūctiois fle
tū lacrimarū iundantū
ymbribz utigat. ubi et si
ex carneis ocul^r lacime nō
erūpat. ipā tñ amaritudo
cordis a lacrimarū fructibz
nō elongat. Nā q̄ ex ramo
extioris acridēcie nō colligi
t^r in ipā cordis hūidi vire
ti sp̄ radice seruat. sufficiat
enī si mēs sit flebil^r. etiā
si iugit^r fle nō possit. Nō
cū visibiles lacrimas nō
p̄t q̄s ex ocul^r carnis expu
mē. sufficiat excessus p̄pos
uit contriti cordis archa
na defle. h⁹ *pe. da.* Patz
igit^r ex p̄dās. q̄lū gēme
bunda xpūctio. etiā sñ
effusioē lacrimarū dele
at pcā. q̄ tñ grā q̄uis
habēi nō possit. debz tñ ab
vno q̄q̄ desiderari. *Dolet*
at pius dñs a se etiā ti
mentibz. hāc grām *sb̄t̄hē* *plenā*
q̄a cernit ex hoc dono
posse aliquos supbie. et iō
nō donat ut i hūilitate
p̄maneāt. Confert tñ pē
tentibz ad se p̄uertētibz va
lidā xpūctiois grām que

delet peccatū et supplet locū
lacrimarū. s; tlem xpūctio
nē sū lacrimarū effusione.
nōnulli pēitentes promo
dico ducūt. et iō in tiorē
et hūilitate ac statu bono
pseruāt. **Ista tangit ioh̄s**
abb in tractatu de xxxv
dib; sic dices. Vidi i quibus
dā luctū. et vidi i alijs ppe
penuriā luctū luctū. qui
liq hñtes tanq nō detine
tes afficiūt. p bonā et pul
chrā ignoraciā ipredabi
les manēt. Solet enī et ip
sū lacrimarū donū magis
vacuos plerūq extollē. q
et re qbusdā nō dar. ut h
pūctioe et i qsiōe i sus
pirijs i merore et tristitia
aīe seipos affligāt. et pro
funda tristitioe et extenu
atioe penurie luctū agus
tient. q locū lacrimarū sū
pialo habēt. qūis ab eis
h cōueientiā pro nichilo
reputēt. h ioh̄s abb. Per
hac aūtē sū viri colligē
possum. q tristitio meror
et xpūctio et suspiria. que
habent pro pccis. etiā sū
fletu locū supplet lacrima
rū. s; sciendū q sē nō
nulli qui post pccā ppetra

ad deū p pniām redeūt
et statū in pñcipio iūsis
sue grām lacrimarū
a dñō papiūt. quā etiā
grām p tiorē dei ac bone
vite studiū et hūilitatē i
seipis custodiūt et cōser
uant. **Et sē nōnulli q qdē**
lacrimarū grām i puer
siois nouitate papiūt. s;
hac p iauriā seu negligē
ciā. ul vitā iordinatā ac
viciōsā pducūt. Et sē nōnulli
q qūis pro suis excessib;
et pccis valde doleāt ac
xpūgant. lacrimas tñ pro
delictis suis fundē nō va
lent. Et sē nōnulli q i pñ
capio sue iūsis pccā sua
flē nō valēt. faciūt tñ qd
pūt. se p xpūctioē cordis
seu gēitū ac merore affligē
tes vitāq suā emēdantes
et cū diligēcia custodiēt
Uij tles sic i tli pposito p
seuerantes papiūt pccsu
tpis ex dono di etiā grām
lacrimarū. et sic vitāq hō cō
solat. intior gemēdo extior
flendo. Nichil enī ita refi
cit aīam peccatē. siue cō
solat qadmodū hūilis
effusio lacrimarū. De hoc
dicit. richardus de scō victōe

Patet igit rñsio ad supius irogata q tristitio siue xpūctio
que ex mesto et hūili corde proced; etiā sū lacrimis pē tāta cō
q delet pccā et supplet locū lacrimarū.

sup illo vbo. **F**uerunt michi
lacime mee pa. die ac noc.
Huiusmodi panes hō itior
aliqui hō solū gmedit. Ali
qñ eadē ut fecit pedit do
mesticū suū vix mltā fa
tigatioē pcellit. **P**anē su
ū spītus solū pedit. qñ ai
mā quidē de pccis suis do
let. verūptn lacrimas nulla
ratioē extorqueē valet. **P**a
nē doloris pīt cōedit. et
cibū vniū quasi vnaq̃mi
ter sumit. cū dīor hō pro
funde īgemiscit. et ad eā
gemitū extior hō vbi la
cimas fundit. **H**ic **richard**
Int h' eadē sciendū qd se nō
nulli q' pūctionē lacima
rū pīpiūt. s; hūilitatē ē
ca eandē grām nō hnt
Nā cont' primorū vitā
nōnūq' se erigūt. ul' cōt'
cōditoris ordinatioē m'
murāt. a' eadē ppe' qmodū
tpale seu vanā glām hoc
agē studet. **D**e tlibz bcs
gregori nono mōlū. expo
nēs illud iob. **S**i lotū fuēo
q̃si aq̃s nūis. sic dīat. **S**e
nō nulli q' lamēta habet
s; hūilitatē nō hnt. q' afflic
ti plangūt. s; tñ in ipis
fletibz. ul' cont' priorū vi

tā supbiūt. ul' cont' ordina
cionē pūtoris erigūt. **H**ic
nūmū aq̃s hnt. s; nūis
aquā nō hnt. et mūdi cē
nequeūt. q̃a hūilitatis fle
tibz mūne lauat. **A**quis
at nūis a culpa se lauat
q' p̃fident dīcebat. **C**or cō
tritū et hūiliatū de nō
spēnit. **N** enī lamētis af
fligūt. s; nūmūdo rebel
les sē. mētē quidē pterūt.
s; hūiliatū cōtēpnūt. **Q**uā
uis aq̃ nūis itelligi et a
li' possūt. aq̃ enī fontis r'
flūs ex terra orit'. aq̃ vō
nūis ex aere pūit. **E**t se
pleriq' q' p orōnū lamēta
se cruciat. s; totis lamētoz
laboribz ad sola desideria
tēna exsudat. pūgnūt
ī precibz. s; felicitatis tñsi
tone gaudia exq̃rūt. **N**os
itaq' nūis aq̃ nō abluūt.
q̃a eorū fletū ab ymis ve
nit. **Q**uasi enī ex terre a
q' p̃fusi sē. qui p tēnis bo
nis in p̃tibz pūgnūt. **N**
vō idēo plorat. qm p̃mū
etna desiderat. aq̃ nūis
hos diluit. q̃a celestis cō
pūctio infūdīt. **N**ā cū p
hēnē p̃mū p lamēta ap
petūt. ei q' desiderijs ac

censi plangit. a sumis ac
 apuit vñ mūdēt. **S**z quo
 usq; pena corruptiois as
 trīgim. q̄libz ecis opibz
 luceam. verā mūdiciā
 tñ nequaq; apphendim
 si imitam. **N**ñ apte p iob
 s̄dit. **T**amē sordibz itīg
 uis me. **D**e nos sordibz
 itīgūe dicit. id ē. itictos
 sordibz demonstrā. q̄a qñ
 to ad illū verū p bō opa
 surgim. tanto s̄tili vi
 te nūe sordes gnoscam.
 quibz ab ei mūdiciā dis
 cordam. **N**it ergo. **S**i loti
 fuero it. **A**c si apte dicat.
 Quāuis lamentis supne
 xpūctiois infudar. q̄uis
 p studia tñ xpūctiois exer
 ceat. i tua tñ mūdiciā
 video q̄ imūdū sū. **I**ntē
 tā q̄ppe aiām dō ipā ad
 huc corruptibil' caro di
 uerberat. cuiusq; amoris
 pulcritudinē obscenis et il
 licitis cogitationū moti
 bz fedat. **N**ā mūdōs nos
 ad pfectū reddē. ul' vita
 ul' lacme nō valet. q̄ usq;
 nos mōrlitas nūe corrup
 tiois tenet. **H** gregory.
Nñ q̄s q̄s grām lacma
 cū a dñō pcepit illā stu

deat p hūilitatē et bonā cō
 uersionē in seipō obseruā.
Si q̄s vero hāc grām ha
 bitū p iauriā a negligēciā
 seu etiā vitā iordinatā a
 se elongatū senseit. p pniāz
 et gemitū cordis ac vite e
 mēdacionē conet illā in
 semetipō refoire. **S**i q̄s do
 nū lacmarū nōdū est as
 secut. p hūiles orōnes et la
 mēta pniē ac vite pūitātē
 laboret a dñō illud optinē.
 et dū donū p dcm adeptus
 fuit. videat ne p negligē
 ciā aut aliqd viciū seue
 lacionē mētis hoc pdat.
Si q̄s vō p dcm grām la
 cmarū ex corde hūe deside
 rat. et p illa optinēda se p
 gemitū et lamēta ac mero
 rē aut inty mactat. n' tñ
 asseq; valeat qd pcat. tñ
 nō desper. s; sua flagitia et
 pccā p cōtricionē et cōpūc
 tionē cordis ac lamēta pei
 tēne studeat abstē. q̄a
 cōpūctio et meror seu gei
 tū q̄ procedūt ex hūili corde
 etiā sñ lacmus valet. ut
 sup dcm ē pccā delere. q̄a
 cor cōtritū et hūiliatū de
 nūq; despiciat. **D**iligēda
 tñ valde ē et desideranda

xpuctio lacrimarū. q̄a ni
 chl mouet deū ad mise
 randū. siue etiā cogit. sicut
 hūil' lacrimarū effusio. **Test**
 tat hoc b̄s **aug⁹** cū dicit
Quā alia h̄nt effm̄ sup
 plicatis. sola lacrima affm̄
 cogētis. h̄ **aug⁹**. **N**oc idē
 affirmat b̄s **ih̄eo nim⁹**
 sic dices. **O**ro deū lenit.
 s̄ lacrima cogit et f̄it. h̄ v̄n
 git illa pūgit. **E**cce quō
 hūiles lacrimae cogūt deū
 ad p̄standū m̄as et peiā
 pēitentibz. **I**pā enī lacrima
 ex pio corde p̄cedēs aspec
 tū iudicis nō timz. **A**ctu
 santibz iūmicis silētiū i
 ponit. sola itant an̄ deū
 et sua v̄tute v̄icē iūicibile
Noc pbat b̄s **bnard⁹** di
 cens sic. **O** hūil' lacrima. tu
 a ē potēcia tuū regnū as
 pectū iudicis nō vereris.
 iūmicis accusantibz silen
 ciū iponis. sola iūgrederis
 an̄ deū. s̄ nūq̄ sola a v̄a
 cua exibis. **A**d plura. **P**i
 cis iūicibile. ligas oīpotē
 tē. h̄ **bnard⁹** **h̄ed⁹**. **E**x iā dic
 tis agnosce possum⁹ m̄l
 tū validā eē v̄tutē lacrima
 rū. q̄a vince posse iūicibi
 lē. et ad m̄am iūdinare

oīpotētem. **O**n̄ q̄libz p̄cōr
 etiā maximis et m̄ltis sce
 leribz iūolut⁹ v̄i f̄it oīpo
 tenti dō. nō eū xpellendo. s̄
 flendo. nō puocando. s̄ la
 cimis exorando. et p̄hūili
 tatē gemendo. **D**e hac
 salubri violēcia b̄s **aug⁹**
 sup illo v̄bo. **R**egnū celoz
 vim patit. sic dicit. **V**im
 faciam⁹ dñō nō xpellendo
 s̄ flendo. nō puocando i
 iurijs. s̄ lacimis exorando.
 nō blasphemando p̄ sup
 biā. s̄ p̄ hūilitatē merēdo
O b̄ta violēcia q̄ vim pa
 cienti bōitatē elicit. et v
 tilitatē tribuit iūcētī. **Q**uō
 violēci⁹ xpō fuit. religio
 sior h̄abet xpō. **A**ggrediam⁹
 ergo illū. nō ferro. nō fuste
 nō saxo. s̄ m̄asuetudinē. ac
 boni opis castitate. **N**ō
 arma nr̄e fidi. q̄bz i cōff
 sioē certam⁹. **E**t at h̄ijs
 armis vti i via feriendo
 possum⁹. an̄ corpibz nr̄is
 v̄i quodāmō faciam⁹. et
 expugnem⁹ membrorū vi
 cia. ut v̄tutū p̄mia iūgē
 m̄. **P**er⁹ enī ip̄i regnare
 debem⁹ in nob. ut regnū
 possum⁹ diripe saluatoris
 h̄ **aug⁹**. **B**̄s etiā **greg⁹**

sup eodē verbo. Regnū celo
rū ē dicit sic. **Q**uā pñāz pat
ribz idit. qd aliud qd reg
no celozū fieri violēciā do
cuit. **h**ecogitem⁹ ergo ca
rissimi mala q fecim⁹ et
nosmetipōs assiduis la
mētis atteam⁹. **h**edita
tē iustozū quā nō tenui
m⁹ p vitā. rapiam⁹ p pe
nitēciā. vult a nob op⁹
deus tēm violēciā ppeti
Nā regnū celozū rapi
vult nris fletibz. qd nris
mētis nō debet. **E**xier
cam⁹ ergo nosipōs in
lamētis. extiguam⁹ fle
tibz et dignis pñe fruc
tibz culpas. **h** greg⁹. **A**u
dientes igit tantā vim
ac virtutē eē in lacrimis.
vñ hī p q se sentit ī aliq
angustia a nēitate po
sitū. et desiderat cōsolā
ul' etiā ab hys liberai.
fūdat ad deū lacrimas.
Ad qd hortat bñs aug⁹
sic dices. **S**i desideras qd
nō habes funde lacrimas
Et iohes crisosto⁹. **N**emo
ad deū flens aliqn ac
cessit q nō qd postulauit
accepit. **N**ull⁹ ab eo bñ
ficia dolent optauit. q

nō ipetauit qd voluit. **h** **g**reg⁹
Et qā nichil ita efficax est
ad ipetrāda ea q se salutis
et amouēda ea q se cōtra
ria saluti. sicut se lacme
q ex hūili r pio corde pcedē
Ideo quilibz hō marie tñ
pēitentes q cōuersi sē p pe
nitēciā ad dñm. ī hac grā
coopante dñō studeat se
exerere. **N**ā cū aliq p
pñiam et scām pūfatio
nē appinquat dñō. holo
caustū deo frs est. **C**onert
ergo ut mūdū se holocau
stū dñō pseruet. **S**i at ali
qd viciū tēptando nitit
mactare. hoc holocaustū
p xpūctionē et effusione
lacrimarū studeat illud
emūdarē. **U**sq⁹ etiā post
diuersiōē in statu religio
nis existēs se senseit. ppter
pām preterita ī corde seu
pācia sua eē gnatū. cur
rat ad lacrimas. **S**i q⁹ vo
luit a statuit ī corde suo
seruare castitatē. et se p t
pes et illicitas cogitacioē
tēptari senseit. xpūgat.
currat ad lacrimas. **S**i q⁹
vero decreuit ī aduersis
seruare paciāz. et se ppter
aliquā adūsitātē senseit

ira turbari a dolore cruciatu
 pugnat. curret ad lacrimas
Si aliquis statuit in corde suo
 humile locum tenere. et humilita-
 tis virtutem in se conservare. scilicet
 cum despectus primi advenit
 et ob hoc se senserit indignum
 ac mestum esse. pugnat curret
 ad primas lacrimas. Quis
 etiam in quacunque alia tribu-
 latione seu temptatione se desper-
 erit constitutum. curret ad re-
 medium lacrimarum. et ad me-
 dicamentum purificationis ut man-
 dat et purgatus per illa reme-
 dia hostia sancta sive holocaustum
 mundum in conspectu dei va-
 leat inveniri. Magna etenim
 est creatoris misericordia sin-
 gulis ad re-
 cipiendos humilium fletus. Pa-
 tet ergo fons misericordie. curreamus
 ad lacrimas. laudemus nos in
 hoc fonte pietatis. In quo
 fonte ipse dauid. petrus. ma-
 ria magdalena et latro in
 cruce loti sunt. Cum igitur agnos-
 camus tantos se iam lavasse
 in hoc fonte pietatis. ergo
 de venia et emendatione nostra
 non despemus. quod tot exempla
 misericordie in pignore retinemus
De istis iam memoratis. et
 de effectibus lacrimarum beatus
 gregorius in tractatu super

ezechiele. super illo verbo. Ibi la-
 vabit holocaustum. sic dicit. Veni-
 entem se perfide in confessione sancti
 domino devoverunt. holocaustum
 domino factum sunt. **S**i quod adhuc multum
 in se de corruptibili sua car-
 ne patiuntur. quia adhuc in eis
 cordis mundicia sordidis co-
 gitationibus ignatur. cotidie
 ad lacrimas redeunt. assidu-
 is fletibus affliguntur. Scimus
 etenim primum et deum et sanctum con-
 siderant. et cum se indignos pre-
 sentant. in portarum hostio holo-
 caustum lavant. Ecce etenim
 quod pro timore omnipotentis domini
 esse patiens devovuit. nulli
 convivium pro convivio reddere.
 omnia equanimiter tolerare. et tamen
 hunc cruciatus ab ore primi
 illata subito percussit. tur-
 batus forte aliquis loquitur. quod
 loquens non debuit. certe iste iam
 holocaustum est. sed adhuc igni
 natum. fortasse contra illa-
 tas cruciatus quas portat
 dolore tangit. etiam animam
 in caritate sauciat. **P**aciam
 enim vera est. quod et ipsum amat
 quem portat. Non tolerare et
 odisse non est virtus mansue-
 tudinis. sed velamine furoris. Vi-
 tamque sepe in cogitatione sua
 se iudicat. reprehendit semper

ipm. qm̄ dolet. n̄ tñ apud se
pualet optine ne doleat.
Iam ergo p bonā volūtate
et deuotionē holocaustū ē
s̄ tñ p dolore quo tangit
adhuc ignatū. **A**lii ea q̄
possidet apud semetipm̄
deceunt idigentibz cūcta
tribue. nichil sibi met reser
uare. vitā suā soli supne
gubnacōi amittē. s̄ dñ p
bz paupibz q̄ lz. fortasse co
gitacio mēti surripit q̄ dñ.
Nō viues si cūcta dederis
n̄ tñ desistat tribue. s̄ qd
letus dāe cepat. postmodū
tristis prebz. **Q**d huiusmōi
mēs. n̄ holocaustū mīe ē.
s̄ tñ p tñcia cogitaciois
ignatū. **A**lius cōtepta
mūdi supbia honores at
q̄ dignitates huius seculi
deceunt deuotie. **U**ltim
apud hoīes appetit locū
optinē. ut tanto excelsior
inueniat in pmanēti glā.
q̄nto hūilior aspiciat in
tñseūta vita. **I**s fortasse
cū sbito sese a priō des
pici agnoscat. dedignat
tur despiciat. **V**ult quidē
eē in loco hūili. s̄ tñ atte
di pteptibil nō vult. **N**ūc
iā deuotio eleuat. s̄ adhuc

infirmus grauat. **I**am
ergo p deuotionē holo
caustu est. **S**i ad huc ifir
mitate iquinatū. **D**āe
dñ q̄ dñ sit int' sacra
u et holocaustū. **I**n sac
ficio etenū ps pēaudis. In
holocausto vō totū peti
offerri cōsueuerat. **P**en
sem ergo qd ē sacrificiū
qd holocaustū. **C**ū enī qd
suū aliqd deo vouit. et
aliqd nō vouit sacrificiū
ē. **C**ū vō omē qd lz qd sa
pit oīpotenti deo vouit.
holocaustū est. **N**ā s̄ qdā
qui adhuc mēte i hoc
mūdo retinet. **S**i tñ ex
possessis rebz s̄sidia egē
tibz mīstrat. **I**sti in bonis
q̄ faciūt sacrificiū offe
rūt. q̄a et aliq̄ de actioē
sua dō imolat. et aliqd
sibiupis reseruāt. **E**t s̄ q̄
dā. qui nichil sibiupis
reseruāt. s̄ sensū liguā
vitā atq̄ sbām quā pce
perūt oīpotēti dñō imo
lant. **Q**d isti n̄ holocau
stū offerūt. ymo magis ho
locaustu fuit. **S**i sciendū
nob ē. q̄a s̄ quidā. q̄ etiā
selm relinquentes. totū q̄
dem offert qd hñt. s̄ tamē

in bonis q̄ agūt mīme xpī
gunt. et bonū qd agūt ho
locaustū est. **S** q̄a flē et se
ip̄os diiudicāe nesciūt. seq̄
ad lacrimas nō accendūt. p̄
fectū eorū holocaustū nō ē
Hic enī p̄ psal. dicit. Me
mor sit oīs sacrificij tui. et
holocaustū tuū p̄gūe fi
at. Holocaustū q̄ppe factū
ē bonū opus. qd orōnis
lacrimae nō infundūt. Holo
caustū vō p̄gūe ē qn̄ hoc
qd bñ agūt corde hūili. e
ciā lacrimas irrigat. **U**n
rursū dicit. Holocausta
medullata offerā t̄. **Q**u
q̄s enī bonū opus agit
s̄ oīpotentis dī amōe atq̄
desiderio flē nescit. holocau
stū h̄. s̄ medullā in holo
causto nō h̄. **Q** vō bona
opat. et visioi iā creatoris
sui ihiat. atq̄ ad et̄ne cō
tēplacōis gaudia pueniē
festinat. seq̄ ip̄m ex amōe
quo accendit in fletibz
mactat. holocausta me
dullata dedit dñō. **S**tudē
dū ergo nob̄ ē. et mala
fūdit relinque. et bona
que sufficiam̄ opai. **A**tq̄
ut i ip̄is bonus q̄ agim̄. i
amōe et̄ni lūis xpūgam̄

Considerandū q̄ppe ē opus
nem̄ q̄le sit q̄ cogitatio i ope
q̄ intentio i cogitacōe. et cū
in urō bono ope admixtū
aliq̄ malicie ut p̄ue delat
ciōis agnoscam̄. redeam̄
ad lacrimas. lauem̄ holocau
stū. **S**i quidā q̄ semetip̄os
i magnis actiōibz dñō de
uouert. atq̄ ad tantā p̄fō
nē puenierūt. ut ab eis nī
la vniq̄ difficultate flectūt.
q̄ten̄ in delibeacōe castita
tis neq̄q̄ caro i p̄ua cogita
ciōis delatciōe aīm sternat
Nā et si qn̄ p̄ suggestionē
pulsat surge nō p̄mittit
q̄a vigore iudicij calcatur
In delibeacōe quoq̄ paciē
n̄ sermo iordinat̄ ab ore
pdeat. n̄ dolor tacit̄ aīm
p̄mat. ut i delibeacōe hūi
litas null̄ despect̄ aīm
mordeat. **S**z cū iā in hīs q̄
rē deuouert sese fortit̄ ex
hibent. p̄ora tñ p̄cā q̄ ab
hīs aī bonā delibeacōe
p̄petrata s̄. ad meōiā de
ducūt et plangūt. q̄q̄ illia
te se egisse meīnerūt. **N**y
itaq̄ p̄ vitā quā tenet ho
locaustū s̄. s̄ p̄ vitā quā a
tea tenuerāt iqn̄atū. q̄a
mūdāt lacrimis vitā. quā

pius aliqui actibz ignaue
 ruit. Nos itaqz int h^c ad vi
 ta p^rterita metis oculos re
 ducam⁹. remiscam⁹ qd fu
 im⁹ cu mundi hui⁹ concupis
 cencias seqrem⁹. Et si dno
 ia toto corde defecum⁹. q
 nos peccasse memim⁹. de
 fleam⁹ i fletibz lauem⁹
 holocaustu. Ecce oipoteti
 dno deuouim⁹ castitate
 nrām. s; si adhuc i munda
 cogitacio metem ignat.
 redeam⁹ ad lacrimas. laue
 m⁹ holocaustu. Ecce paci
 encia nos seruaē depre
 uim⁹. s; adhuc ira p^ribat
 si metē tacit⁹ dolor exaru
 ciat. redeam⁹ ad lacrimas
 lauem⁹ holocaustu. Ecce
 ia cepim⁹ possessa t^rbuere
 atqz in hoc mudo hūilita
 tis locū tenē. s; tñ mudo
 si adhuc aīm i opie suspi
 cio depmit. si despectu pri
 mi i aliq nos i dignacioē
 cōfundit. redeam⁹ ad lac
 rimas lauem⁹ holocaustu
 Magn⁹ ē etenū creatori
 nrō ad recipiendos fletus
 hūiliū mūc sin⁹. Vbi enī
 inulabilū homi flet⁹ sus
 cepti s^t. ibi locū suū i ven
 ture s^t et lacime nrē. Patz

ergo fons mūc. auram⁹ cū
 lacrimis. lauem⁹ nos in
 hoc fonte pietatis. In hoc
 fonte ip^se dauid lot⁹ ē. cū
 rediret ad lamētū p^ruē.
 post maculas q^ruis culpe
 In hoc fonte mūc lota est
 maia magdalena post
 p^ratā mltā. In hoc fonte
 lotus ē petr⁹ post nega
 onē et latro i cruce. Cur
 igit⁹ pigri sum⁹. cur tor
 pentes n⁹ frigidū remane⁹?
 q^r in hoc fonte pietatis. tā
 tos se lauissē cognouim⁹. Quā
 Ergo ne de emēdacioē nrā
 despem⁹. q^r tot exempla i
 pignoe retinem⁹. Quere
 etenū fontē pietatis debu
 eram⁹ etiā si clausus ē et
 et patz et negligim⁹. Aut
 tam⁹ oculos fidei i mūdū
 vniūsu. cōsidem⁹ q^rnti
 p^ratōres diebz ac noctibz p
 lamēta in hoc fonte mūc
 lauāt. q^rnti post maculas
 ad mūdiciā redeūt. Cur
 ram⁹ cū t^rlibz post mortis
 tenebras ad aquā vite. cō
 sidem⁹ q^rntū peccauim⁹
 q^rntū cotidie peccam⁹. atqz
 ut appaream⁹ mūdi post
 maculas lauem⁹ holo
 caustu. h^c dca g^rgorij sup

H ezechiele. **C**ontriciois seu compunctiois ac etiam effectus lacrimarum clarius pateficeret. sermo de hac materia longum est pertractus. **U**ltio etiam videtur esse de contricioe. Vtrum contricio siue compunctio possit tollere totum reatum. culpe videlicet et pene. **A**d quod sciendum quod contricio tanta potest esse quod delet totum peccatum. **E**t de hoc dicit beatus **augustinus**. **P**ecatum longitudo temporis potest etiam vni homini momento si fuerit in corde vera contricio. Contricio autem vera multa requirit. maxime tamen dolorem cordis quod ex timore. et pro amore dei pro compunctus procedit. **N**am quanto cum maiore dolore lacrimae proficiunt. effunduntur. tanto a benigno conditoris propitius culpa remittitur. **I**psi enim solus laborare considerant. et pro ut quod magis compunctus fuerit. tanto potius veniam pro suis excessibus ab ipso consequetur. **N**on **iohannes** abbas mortis symon. **I**udicat penitentem a bono et iusto iudice nostro nasci virtutem in lacrimis. sicut in alijs vniuersis. **V**idi enim quas guttas cum dolore ef-

effusas. et vidi fontem sine dolore manantem. et quidem ego magis secundum dolorem et non secundum lacrimas iudicavi laborantes. **A**rbitror autem quod et deus. **H**ic ille. **E**t de beato petro legitur quod post negationem domini egressus est foras et fleuit amare quod veniam ab ipso statim consecutus est. **E**x istis igitur datis colligere possumus. quod contricio intus potest se extendere quod tollat totum reatum quantum ad culpam et etiam quantum ad penam. **V**nde **thomas** de aquino dicit. **I**ntentio contriciois potest attendi dupliciter. **U**no modo ex parte caritatis quod displicentiam auersat. et sic potest intus intendi caritatis in actu. quod contricio inde sequens merebitur non solum culpe amissionem. sed etiam absolutionem ab omni pena. **A**lium ex parte doloris sensibilis. quem voluntas in contricioe excitat. et quia ille etiam pena quedam est. tamen potest intendi quod sufficiat ad deletionem culpe et pene. **E**tiam sciendum quod in contricioe duplex est dolor de peccato. **U**nus in parte sensitiva quod passio est. et hic non est essentialis contricio. potest enim actus virtutis. sed magis effectus ipsius. sicut

enū pñie virtus extiorē
penā suo corpi iſugit ad
recompensandū offēſā q̄
in deū cōmiſſa ē officio
mēbrorū. ita etiā ipi cō
cupiſcibili penā infero do
loris p̄dā. q̄a ipa etiā ad
pām coopabatur. Aliq̄ do
lor ē in volūtate. q̄a ni
hil aliud ē qm̄ diſplicen
cia alicui mali. et ſic cōmō
ē dolor p̄ eēnā. et ē actus
v̄tutis pñie. h̄ tho. de aq̄.
Et quīs ut dām ē p̄ cō
tritionē deleat culpa ul
etiā pena. nichilōm̄ in
ſeſſio et pñie iūcte exple
tio requirit etiā tūc. nō
p̄t̄ remediū. ſ. p̄t̄ p̄cep
tū. nō ſolū p̄t̄ p̄ceptū
tenet q̄s confitei et ſatis
face. ſ. p̄t̄ inctitudinē. q̄a
ſaliq̄ nō ē certus qd̄ ſua cō
tritio fuit ſufficiēs ad ſu
ū reatū totū tollendū.
Vñ op̄t ut p̄ceptū et t̄l̄z
inctitudinē q̄libz etiā m̄l
tū ſtritus currat ad re
mediū ſeſſiois. n̄ articu
lus n̄citat̄is hoc exclu
dat ā ipediat. R̄c igit̄ de
ſc̄dā pte pñie. ſaliq̄ ſeſſioē
P dīcēdū ē. ſilius
Ost̄ iſōtione de cō

tricioē ſiue xp̄uctioē. Quē
de cōfeſſioē que ſc̄dā p̄s eſt
pñie deſidero edocē. p̄. ca.
Confeſſio ē q̄m̄
ut ait auḡ p̄
quā moribz latēz
ſpe veniā apit̄. H̄ cōfeſſio
ſac̄mētāl̄ q̄ eſt p̄s pñie h̄
cōuēient̄ deſcribit̄. et p̄
materia que ē pām. et
p̄ actū q̄ eſt apire. et p̄ fi
nē q̄ eſt ſpes venie. Cōfeſ
ſio etiā ē legitīa corā ſac̄
dote peccatorū declaratio
ul̄ dicat̄ cōfeſſio ſil̄ ul̄ ex
toto ul̄ vndiq̄ ſaſſio. Nam
ille cōfitei qui totū fatei.
H̄ p̄cipit̄ p̄ iēmū t̄noz
iiij. Effunde ſicut aqua cor
tui an̄ cōſpectū dñi dei
tui. Et p̄s. Effundite corā
illo corda v̄ra. Et etiā au
ḡ dicit. Proſ peccatiſtis.
p̄ vos erubefactis. videlz cō
fitendo. Erubefactia enī
remiſſiois h̄z p̄t̄. Q̄trū
at̄ teneam̄ ad ſeſſionē
pacōrū. dicendū q̄ ſic. Q̄is
enī p̄c̄i ſiue actual̄ ſiue
original̄ ē remediū paſſio
xpi. Illi at̄ v̄tus paſſiois
in ſac̄mētis eccl̄ie ē iſpreſſa
Vñ nō poſſu⁹ a p̄c̄o ſiue
actuali ſiue originali ſa

effuſas. et v̄tū ſuū
dolore manā. et quē
ego magis ſc̄dā dām
et nō ſc̄dā laicā dām
ui laborantes. Debet̄
q̄ et deus. h̄ illi. Et in
perito legio q̄ p̄t̄ p̄p̄
nē dñi egreſſus ē ſua
ſc̄dā amāc̄ q̄ p̄t̄ dñi
ſc̄dā cōſc̄dā ē. Et q̄
dñs collige poſſum̄. q̄
intm̄ p̄t̄ p̄t̄ p̄t̄
totū reatū q̄m̄ ſc̄dā
et etiā q̄m̄ ad p̄c̄o
et de aq̄ dñi. ſc̄dā
reſc̄dā p̄t̄ p̄t̄
duplicat̄. Vñ nō q̄
currit̄ q̄ diſplicen
ſat. et ſic p̄t̄ p̄t̄
reſc̄dā ī actū. q̄ ſc̄dā
ſc̄dā mēbr̄ nō ſc̄dā
ne amorōne. ſ. cō
lucione ab oī p̄c̄o. dñi
ex p̄t̄ doloris ſc̄dā
volūt̄is ī ſc̄dā
et q̄a ille etiā p̄c̄o
ē. t̄m̄ p̄t̄ p̄t̄
ad deſc̄dā culpe
one duplicat̄ ē dolor
Vñ in p̄t̄ ſc̄dā
ſc̄dā. et t̄m̄ nō q̄
ē cōmō. p̄t̄ ē actus
ſ. magis eſt̄ p̄t̄

7

m

sanaū sū sacmētorū suscep-
aone. ul' in te qñ habet
oportunitas suscipiēdi. ul'
i'posito cū articulo nati-
tatis excludit sacmētū. et
nō cōtēptus eligiois. Cō-
fessio vō ptinet ad sacmē-
tū institutū cōt' morbu
pcā mōdis. idō tenem' cō-
fitei. h' enī tā videlz cōtri-
aone cōfessionē et satisf-
factionē scire debem' eē
ex pcepto dīne scēpturē. Pā
cōtricio pāp' iohel' y. Sa-
dite corda vā. De cōfes-
sioē dicit iacob ultio. Cō-
fitemi alterutrū pcā vā
De satisfcoēne habet. Ma-
th iij. Facite dignos frōs
pūe. Quā h' sū pāpiūt
a dño cū dicit ie Matth
iij. Pniam agite appro-
pinqbit enī regnū celo-
rū. Nō est ergo sal' sine
cōfessioē. vbi q's tpe p't sa-
cerdotē cui cōfiteat. De
hoc dicit rich. de scō victōe
Nisi enī q's cōdignā cōfes-
sionē suorū fecit scelerū.
ipē saluā nūq' potit iē-
ternū. Et b's ion. Qñ
q't enī absq' cōfessioē de-
cesserit hoies. nil aliud si-
bi q' etnas debē nouerint

miserias et dolores. **E**st at
p'mo sciendū q' cōfessio pāp'
a' proced' ex grā sps s'a. Aut
ex metu futū iudicij. P'mū
pbat aug' sic dicit. Donū
s'a sps iā h' q' cōfiter' et pēit
qā nō p't eē cōfessio pāp' r' cō-
pūctio in hoie ex seipō. Her
ille. De scō b's greg viij
mōlū sup illo vbo. Ego nō
pāp' ori meo. sic dicit. Ori
suo pāp'. q' cōfitei malū qd
fecit erubescat. S' iustq' ori
suo nō pāp'. qā iū iudicijs
districti puenēs v'bis cōt'
se p'pue cōfessiois seuit. Hic
p's aut. Pueniam' facie ei'
i cōfessione. Hic salamō di-
cit. Q' abscond' scelera sua
nō diget'. q' at cōfessus fuit
et deliquit ea. mīaz cōfessio
S' nequaq' ad cōfessionē os
pandit. n' cū cōfessionē
districti iudicij p' pauore
sps angustat. Vñ s' b' dicit.
Loq' in t'bulatioē sps mei
Tribulatio q'ppe sps liguā
amouet. ut reatū p'ui opis
vox cōfessiois ipugnet. her
greg. Vñ vñ q's pāp'
stimulat' amōe ul' t'ore di-
studeat sua scelera cōfiteri.
q' scdm aug. Nullū gra-
ui' pāp' ē q' aliqūe mor-

n

bos suos nolle cōfitei. **Null**
 enī qui q̄siuit remediū
 perit. **Null** q̄ cōtēpsit e
 va fit. **h' aug.** **N**onnet er
 go nos sac̄ sc̄ptura. ut q̄
 sū p̄c̄is eē nō possu. illa
 p̄ remediū cōfessiois dilu
 ere satagat. **Vult** enī
 pius dñs ut ea cōfiteam̄
 in hoc sc̄dō. ne cōtingat
 nos p̄ ill' cōfidi in futuro
De hoc dicit b̄s aug.
In oibz sc̄pturis dñis a
 monem̄ fr̄es ut p̄c̄ā nr̄a
 debeam̄ iugit' et hūilit'
 nō solū dō. s̄ etiā sc̄is et
 deū timētibz cōfiteri.
Quō enī nobis vulnera
 de esse nō pūt. sic et con
 fessiois medicamēta de eē
 nō dñt. **Nō** enī ideo vult
 d̄s ut cōfiteam̄ p̄c̄ā nr̄a.
 q̄ ip̄e ea sc̄e nō possit. s̄ q̄a
 dyabolus hoc desiderat.
 ut iueiat q̄ nob̄ an̄ t̄bu
 nal iudicis ethi obiciat.
 ideo vult ut magis defēde
 q̄ accusat p̄c̄ā nr̄a velim̄
Cōfessio at̄ d̄s nr̄ q̄a pius
 et misericors ē. vult ut ea
 cōfiteam̄ in hoc sc̄dō. ne pro
 illis cōfidam̄ postmodū
 in futuro. **S**i enī nos cōfite
 m̄ ille p̄c̄at. si agnoscam̄

ille ignoscat. **h' aug.** **N**ā il
 le nō habebit qd̄ timeat ī
 futuro iudicio. q̄ nē cōfessio
 fecit de suo p̄c̄o. **T**estante
 b̄o **leone** q̄ dicit. **Nō** reman
 iudicio cōdēmandū. qd̄ fuit
 cōfessioe purgatu. **E**t **cassia**
n. **I**llis nō iudex s̄aduōtq̄
 ē x̄ps qui se p̄c̄a cōfessioe dap
 narūt. **Nā** sc̄dm qd̄ hugo
 dicit. **N**ichil deo ita acceptu
 bile q̄ cōfessio ī hōie sue cul
 pe. **O**is ergo q̄ sua sc̄leā mō
 accusat et suā vitā corrigit
 et emēdat. t̄lis nō timebit
 suū adūsariū cū venīt. q̄a
 a deo erit excusatus. **Q**uā **ca**
lusto. **O**m̄is q̄ se agnoscat
 sui accusator ē. **Nā** q̄ sui
 accusator extiterit. cū vene
 rit adūsariū nō cōfundetur
Ois enī q̄ se in hoc sc̄dō do
 lendo accusat. et fuit a se
 accusatus. a dō eī excusatus
Si illa ē fructuosa si s̄bsecu
 ta fuit correctio. **C**eterū se
 cotidie accusat et nō corrige
 deū tēptat ē. meli' ergo
 eligo ut p̄mo sit correctio.
 et postea accusatio. q̄ p̄c̄a
 dat accusatio et nō s̄bseq̄t'
 correctio. **h' cris.** **N**ā si de
 sideram̄ p̄c̄oū veniā nō
 erubescam̄ s̄bire cōfessiois

medela. **¶** Nā et ipā vērū
 dia q̄ in cōfessioē habetur
 penā tēpat. quā p pccō q̄s
 pati deberet. **Testat** hoc eu-
 sebius q̄ dicit. Null⁹ cōfitei
 erubescat. null⁹ dure rēpre-
 hendi p̄tēscat. **Vēcūdia** e-
 nī penā tēpat quā p pccō
 q̄s pati debuerat. **Et rich.**
 de s̄cō vīct. **Q**uāto maior
 vēcūdia i cōfessioē fuit. tā-
 to q̄libz ocul⁹ dīnis clarior
 inorescat. Ergo postposita
 oī vēcūdia sine tīore hūā-
 no studeam⁹ nrām cōfessioē
 p hūile cōfessionē expurga-
 re. **Nā** sicut pccm p̄petrata
 sc̄pta s̄t in cōspectu dī. sic
 cōfessio dele sol⁹ ea ab ocul⁹
 cōditoris. et tanta ē vis cō-
 fessiois. ut deōnes illa q̄ de-
 leta p cōfessionē fuerūt. nō
 valeāt reuelāe. ymo scire
 ea prohibēt. **¶** **Obat** at hoc
 b̄s **abrosi⁹** sic dīcēs. Tāte
 v̄tutis cōfessionē dixerūt. q̄
 pccm ipā q̄ p cōfessionē abo-
 lent. deōnes reuelāe ymo
 scire phibēt. h̄ **abrosi⁹**. **¶**
 at oīa sūt nuda et apta q̄
 illitate fuit ocul⁹ dī. dīcāt
 quidā doctor sic. **Nō** eru-
 bescaus dō cōfitei cui nō po-
 tes abscondi. ipē enī nouit

absconditū cordiū. cui oīa nu-
 da et apta sūt. an cū cōfessio
 oīa pccm nrām s̄t sc̄pta. s̄ qd̄ sc̄p-
 sit t̄nsgressio h̄ dēz cōfessio.
Nō te pudeat dīcē qd̄ te nō
 puduit facē. **Nulla** etiā ē
 tā grandis culpa q̄ nō habe-
 at veniā p cōfessionē. **P**ccm
 ergo cordis tui et p̄uas co-
 gitacioēs illico manifesta.
Pccm enī p̄ditū cito cura-
 t. cūcū vō tacendo āpliat.
Viciū enī si patz fit ex mīg-
 no pusillū. si latz fit ex mū-
 mo magnū. **Nā** velox cō-
 fessio. velocit̄ medicinā fāt
Sit ergo i te deuota cordis
 cōfessio. vā oris cōfessio. dis-
 creta carnis mortificatio.
 repētina maiorū extirpati-
 o. leta bonorū opm exhibi-
 tio. h̄ ille. **¶** Et q̄admodū
 pccm hōiem sordidū et imū-
 dū reddūt i sp̄cū creatoris.
 ita cōfessio iustū et pulchrū
 exhibz ocul⁹ creatoris. **¶** **¶**
 at iustū faciat cōfessio. dīcāt
 b̄s **gregori⁹** sup illo v̄bo.
Iust⁹ i p̄ncipio accusator ē
 sui. **Q**uācūq̄ pccōz i ma-
 nissia scelera cōmisit. incipit
 tñ iust⁹ eē cū incipit cōfitei.
 q̄ cū cōfiter. ei⁹ iūsticiā
 displicz sibi. cū at sibi displic

cet. iustus eē incipit. **N**ō
 pulchros et decoros ipa cō
 fessio exhibeat patres deo
 dicat bñs **bernardus**. **I**ma cōfes
 sione si affectus decorē. **R**e
 uera ubi cōfessio ibi pulchri
 tudo et decor: si pccā sē i con
 fessioē lauāt. si bona opa
 i cōfessioē emēdāt. **h' bñd**
Quā eā bñs **aug** sō p^m
 dicit. **D**is eē pulcher cōfite
 fedus eras cōfite ut sis pul
 cher. pccōr eras cōfite ut sis
 iustus. **E**t ē dñs cōfessio.
 salū laudātis et gemētis
Cōfessio laudātis ad hōrē
 ptinet ei q' laudat. **C**ōfes
 sio gemētis ad pñiā ptinē
 ei q' cōfiter. **C**ōfiterē
 enī hōies cū laudāt deū.
 cōfiterē cū accusat se. et
 nichil dignū fāt lūga.
 ut ergo illū laudes te accu
 sas. qā illū mīa ē. ut nrā
 pccā dīttant. **N**ā si deus
 velle p mīis agē. nō iuei
 ret n quos dāpnaret. **D**eit
 ergo dices ut recedam iā
 a pccis nrīs et nō nobiscū
 deducat rōnē de pccatis.
 sitanū tabule noue fiant
 incēsis omibz cyrogphs
 debitorū nrōrū. **Q**uā cōfite
 do dāpnem q' fecim. ut

ille qd coronet nō qd dāpnat
 iueiat. **h' aug**. **N**ec mirū
 si ipa cōfessio pulchros et ius
 tos hōies peccatores reddit
 magne nāq' vītutis et effi
 cacie ē. **I**pa enī a viciōrū
 sordibz mūdāt. aiās scifi
 cat. deū placat ifernū spo
 liat. et apit paradysū. **D**e istis
 et alijs effectibz ac vītutibz
 cōfessiois dicit bñs **greg** sic
Cōfessio corpus illūinat
 aiām scifiat. deū placat.
 veniā pccōr donat. ange
 los letificat. dyabolos cō
 tristat et ifernū spoliāt.
Cōfessio a morte aiām libe
 rat apit padysū. et spē sa
 lutis tribuit. n' mēt' ius
 tificat qm hac vitā pccm
 nō vult cōfitei. **Q**uā eā
aug. **C**ōfessio ē salū aiā
 rū. dissipat viciōrū. re
 staurat vītutū. expugna
 tē deōnū. obstruit os ifer
 ni. apit portas padysi. **E**t
rich de scō vīt. **Q**uā i cō
 fessioē lauāt. pccā mū
 dat. amāitudo tollit. tñ
 qllitas reddit. spes reuiuif
 cit. aiām hylarefat. **Q**ui
 itaq' vult hē scīciā mū
 dā et scām. vēiat ad cōfes
 sionē. **N**ā cōfessio mūdū.

D' 2

Teste eusebio q' dicit. Quidam q'sq'
siquide fidelium p'fessioe fca. signat'
sentit atq' nobilit' sece alleuiatu

Confessio san' reddit. **h' rictid'**
Confessioe etia facta in h'p
q' fidelium se nobilit' sentit
in corde suo ee alleuiatu
h' eusebi'. Et si aliquis habe
at pua contricioe de comis
sis p'cis. vadat ad sacme
tu p'fessiois. faciat qd p't.
et remittat' ei racioe sac
meti. no rone pue p'tionis
qa iusticiae e ex se. p't p
uitate sua. et illud qd no
p't pua cotricio p'ficiat rone
facti. Ex quo ergo tate ef
ficacie e p'ci p'fessio. null'
negligat suis vulneibz. q'
se sentit varijs cmibz sau
ciatu. ta salubre remediū
p'fessiois adhibe. **h' non d'**
q'st' nonnulli q' se p'cores ee
farent. qui tñ se p'cores ee
no credut. Cu vò tles p' suis
excessibz arguunt. ul' etia
a dno flagellant. statim se
ee p'cores defendedo cotra
dicut. et se inocetes videi
appetut. atq' cont' flagella
sui conditoris inuunt.
De tlibz b'is greg' xxiij
molui sup illo iob. vt etia
dign' no accipi. sic dicit
h' q' se p'cores plerūq' co
fitent. etia q' se peccasse
no credut. Na sepe p'tigit

ut passim se hoies iquos
fateant. h' cu p'ci sua vaa
ter alijs arguentibz auduit.
defendut suope se. atq' ino
centes videri conat'. Unus
q'sq' ergo cu t'is e. et se de
liquisse dicit. vñ no dicit.
q'ppe q' p'core se no ex corde
itimo. h' oboten' asserit. It
te eni de cōfessioe p'ci orna
ri voluit. no hūliari p ac
cusacione sua. hūlis appe
tit videi no ee. valde at fa
cile e. ut p'core se q'sq' cu ni
chil pro p'ci suo patit fate
at'. Deare videlicz iquos
nos dicam' cu vidiat' nul
la de iquitate sentim'.
Na cu p'cores nos q'de i tñ
quillitate loqm'. h' cu de p'
catis ipis flagello itueien
te corripim' mirmuram'
Qu itaq' iustus q' culpa su
am districte p'siderat. etia
i flagello positus dicit. q'
ut etia dign' no recipi. **h'**
greg'. Et etia nonnulli q'
du aliq' bō in estuacione
priorū de se spargi ul' di
ci cognouerit. agnoscā no
velint. si q' e q' ephesibili
e faciut. h' va hūlitas si
bimetipi in hac pte nō p
at. qa malu qd fecit. dice

et confitei non erubescat. De hoc beatus gregorius xxij molium sic dicit. **S**epe namque contigit ut elatus virtutibus animus dum multa bona in estimatione priorum de se spargi agnovit. agnoscere non velit. si quod est quod reprehensibiliter. Quas videlicet erroris tenebras idcirco mens tolerat. quia cordis oculum tumor grauat. **H**ic si namque vere humilitatis testimonium. et iustitiam suam quicquid agnoscat. et agnita voce confessionis aperire. Ac contra usitatum quam gravis viciu est. et labedo peccati committere. et dimissum negando abscondere. et iustum defendendo multiplicare. **Q**uia enim peccatorum iam exordium illius nationis est humilitas confessionis. quia sibi metipsum peccatum iam veniunt. quod malum non erubescat confitei quod fecit. et quod defendendo accusari non potuit. accusando celeriter defendit. **S**ed sciendum est quod plerumque homines et culpam confitentur et humiles non sunt. Nam multos novimus qui arguente nullo peccatores se esse confitentur. Cum vero de culpa fortasse fuerit correcti. defensionis proclivius

querunt ne peccatores esse videantur. **Q**uod si tunc cum id sponte dicitur peccatores se esse via humilitate agnoscent. cum arguuntur ab alijs esse se quod confessi fuerint non negaret. Quia in re iudicia vere confessionis sunt. si cum quis peccatorem se dicit. id de se dicenti etiam alteri non contradicit. **N**am quia scriptum est. Iustus in principio accusator est sui. non magis peccator quam iustus videi appetit. cum se peccatorem quisque nullo arguente confitetur. si confessionis veritatem probat. quoniam malum aliter quod fecimus inceptat. quod si superbe defendendum liquet. **P**eccatores quia nos ex nobis fateri dicebamus. **Q**uoniam superbia curandum est. ut mala quod fecimus et sponte fateamur. et hoc alijs arguentibus non negemus. **S**uperbie quippe viciu est ut quod fatei de se quisque quasi sua sponte dignatur. hoc sibi dici ab alijs dedignetur. **A**dventum in iob qui voluit castitatis continentiam. miratur integritatem iusticie. miratur viscera pietatis. ego in eo non minime admiror confessionem humilimum peccatorum. quod tot sublimia gesta virtutum. **D**ao enim quia per veritatis recudiam

plerūq; gūioris ē certamīq;
 pmissa peccā prode. q̄ nō ad
 missa vitāe. et unūq; qd; ma
 gis robustus vitet. tū hū
 lius prodit. h' gregori 9. Et s'c
 nōnulli q' se de mal' ppetra
 tis diiudicādo ī mēte accu
 sat. s; q' ipas voluptates
 ex desiderio nō deserūt. eru
 besūt cōfitei qd' faciūt. s;
 cū cepint carnis delatāciōes
 in se repmē. etiā p vocē cō
 fessiois incipiūt se accu
 sare. Et s'c nōnulli q' quidē
 peccā sua cōfitei. s; nō ge
 mūt. ymo q'si gaudentes
 sua scelera dicūt. s; q' vult
 veniā suorū cōminū a dñō
 cōseq' et fiducia de sua sa
 lute a dñō pape. nō ē
 ut p gēitū puniat. quidq;
 p lingua accusat. De ill
 bz b'c gregori 9 x' moliū
 sup illo iob. Dittā adūsū
 me eloqū meū. sic dicit.
 Quasi pro se eloqō suo v
 tit. q' pua q' gessit defēde
 erusaciōibz conat. s; ad
 uersū se eloqū dimittit
 q' accusat ī se icipit qd' ex
 rauit. Sepe vō et cū deli
 qm 9 ea quoq; q' agim 9
 diiudica 9. Accusat mens
 ipā qd' ppetrat. s; quia hor

ex desiderio mīme desēt e
 rubesat cōfitei qd' fecit. Cū
 vō toto iā iudicio carnis de
 latationē pmit. audaci voce
 ī accusaciōis sue cōfessione
 se erigit. Et s'c nōnulli q' a
 ptis vocibz culpas fatē. sed
 tū ī confessione gemē nes
 ciūt. et lugēda gaudentes di
 ciūt. vñ apte s'bdit p iob.
 Loq' ī amāitudiē aīe mee
 Q' culpas suas detestas lo
 q'r. restat ut has ī amāitu
 dine aīe loq'r. ut h' ipā a
 mātudo puniat. quidq; lig
 ua p mētis iudiciū accusat
 Sciendū vō ē. q' ex pena
 pēitencie quā sibi mēs irro
 gat aliq'ten cōscīentiae pāp'
 atq; ad irrogacionē supni
 iudicis fidencior exurgit. ut
 seipām s'btali iueniat. et er
 ga se q' quō disponāt agnos
 cat. Vñ addit. Dicā dō. no
 li me cōdēpnāe. Q' pārem
 se ī amāitudiē aīe asserit.
 q' deo aliud qm ne cōdēpne
 t' dicat. Q' amāitudo pñ
 tis pñie extinguit supplicia
 sequētis ire. Quobz at mo
 dis in hac vita iudicat hoīes
 d's. q' a' p mala pñcia irroga
 re iā tormēta sequēcia icipit.
 a' tormēta sequēcia flagellis

S

T

pñibz extinguit. Nisi enī de
 lictis erigentibz iustū iudex
 nūc et postmodū quosdā p
 cūteret. iudas mūme dixiss
 Sed eos q nō crediderūt p
 dit. Et de iūis pñ nō dicet
 Induat sicut dyplorde cō
 fusioe sua. Dyploris qñpe
 duplū vestimētū dicit. Cō
 fusioe ergo sicut dyplorde
 induci st. q iux reatū sui
 mītū et tpatū et ppetua
 aīadū sioe feruit. Solos
 qñpe pena a supplicio libe
 rat quos imūtat. nā quos
 pñcia mala nō corrigūt.
 ad sequēcia pducūt. Si at
 nequaqñ pena pñsens quos
 dā a supplicio etho defen
 det. paul⁹ nō dicet. Cū iu
 dicam⁹ a dñō corripimur.
 ut nō cū hoc mūdo dāpne
 m⁹. Nūc etiā scptū est. Quē
 diligit dñs castigat. flagel
 lat at oēm filiū quē reci
 pit. Sepe ergo mēs iusti
 ut magis secūra sit. alci⁹
 arpidat. et cū flagell⁹ cin
 git supni iudicis iactitu
 diē turbat. Pauet ne ūci
 ū sequētis dāpnatiois sit
 oē qd patit. et p cogitacio
 nē intograt iudicē. qā de
 vite sue mētis abit i pcul

sione. s. cū vite sue virt⁹ ad
 oculos mētis reducat. qñ cō
 solatio a iudice vnder. qā
 nequaqñ ad p dēdū pcutit
 quē in actiois inocēcia fe
 riendo custodit. Nū itaq
 dicit. Indica mī cur me ita
 iudices. Ac si apte diceret.
 Q flagellādo me iudicas
 oñde q ad iudiciū p flagel
 la secūru reddas. Et et a
 lit⁹ intelligi pñ. Nā plerūq
 vir iust⁹ petit. ut semetip
 sū iudex sibi iudicet. qñ te
 n⁹ qd ille aīadū tēdo pcut
 tit. hoc i se flendo et ipē
 castiget. Dicit nāq q egs
 sim⁹ vider iuste quēpiā
 nullomō affligit. et mag
 no fletu affligit. qā dol⁹
 i verbere et deprehendē
 pñ in se nō valet qd de
 plorat. h⁹ greg⁹. **E**xigit
 vult bonū asseq qd desi
 derat. debz cōfitei malū
 qd fecit. et se i cōspā sui
 conditois hūiliat. In mag
 nis enī defectibz et mise
 rijs positi sum⁹. Pnos
 nāq i pñā cecidim⁹. s. nō
 vrbz resurgē nō valem⁹
 Et qñus nē iusticia seltū
 polleat. neqñ tñ sibi ad
 inocēciā sufficiūt. si i iudi

ao distracte requirant. **H**ec
ergo considerantes humiliemur
nos coram oculis summe ma-
iestatis. nostras iniquitates humi-
li confessione pandendo. et propter
nostras puritates eius gratiam nos
indignos iudicando. ut veni-
am peccatorum nostrorum et habundanti-
orem gratiam ab ipso percipiamus.
De hoc dicit beatus gre-
gorius in primo molui. Qui promereri
vult bonum quod expectat. de
bono malum confitetur quod fecit. **Unde**
probo dicit. Peccavi quod fa-
ciat et o custodes hominum. Ecce fa-
tetur malum quod egit. sed bonum
quod deo in compensatione debeat
offerre non invenit. quia ad ab-
luendam culpam quilibet humane
actionis virtus infirma est. non
hanc misericordiam precibus foueat. et
non iusticia recte iudicantis
premar. **Unde recte per psalmis-**
ta dicit. Melior est misericordia
tua super vitas. quia quilibet
quis videatur innocens. apud
districtum tamen iudicem nostram
vita non liberat. si ei
reatus sui delictum misericordie
benignitas non relaxat.
Humilitas autem nostre destitu-
tionis exprimitur. cum deus homi-
num custodes vocat. quia si eius
nos custodia minime protegitur.

autem occulta hostis insidias nostre
sollicitudinis oculis vigilas dor-
mit. per assestare quod ait. **Ubi**
dominus custodiet civitatem etc. **Unde**
nos namque cecidimus. sed nostris re-
surge vobis non valemus. Culpam
nos voluptatis prope semel stru-
xit. sed pena culpe detius coti-
die depmit. ad amissam rati-
onem surgere studiorum conati-
bus nitimur. pondere sed minorum
pondere gravamur. **Unde** et apte
probo subdit. Quare posuisti
me contrarium tibi. Tunc sibi deus
contrarium hominem posuit. cum
homo peccando deliquit deum. Ser-
pens quippe per suam idibus capta
hostis eius extitit. contra precepta
contempsit. Salubre enim humili-
tatem deferens ad infirmitatis
ingruum superbiendo puerit. et cer-
uicem cordis eligendo supposu-
it. quia qui subest divinis iussibus
noluit. sub suis se natantibus
stravit. **Sed** nimirum debu-
it presumptio corporis. sic superbia
strui. **Quia** enim elatum semel
super summi spiritum. ecce defluens
cotidie portam lutum. Sed
ab humano genere tunc peccatum ple-
ne tollit. cum per corruptionis
gloriam. nostra corruptio promui-
tatur. esse namque a culpa liberi
nequaquam possumus. quousque

in corpore mortis tenemur. **N**ā
 q̄libz iusticia elti polleat.
 neq̄p̄ tñ sibi ad inocēciā
 sufficiat. si i iudicio distric
 te requirāt. **S**z hoc nē ad
 solaciū sue erectiois iueiūt
 qđ nequaq̄ se posse sufficē
 hūilit̄ scūt. **S**ub hūilita
 tis ergo **cognōmē** tegmē
 a gladio se tātē aiādūfio
 nis abscondūt. et quo t̄ro
 tē v̄turi iudicis p̄stolā
 tes. cōtinuo trepidat. eo
 idēfinēt agit. ut t̄pacio
 res fiat. **h̄ gregg.** **P**ri enī
 et misericors dñs. etiā idig
 nos nos et ob p̄cā p̄uitatē
 sordidos nō delinquet. si
 nrā p̄cā hūilit̄ r̄ v̄aciter
 cognoscim⁹. **C**onfido. **T**este
 b̄ro **gregorio** q̄ dicit. **N**ūq̄
 mētē deus desit q̄ se i p̄cā
 v̄acit agnoscat. **h̄ ille.** **N**ā
 q̄ v̄acit se recognoscit per
 casse etiā dolet et penit̄
 se deū offendisse. **E**t benign⁹
 n̄ dñs a remissioe p̄cōrū
 se cōtinē nō potit. vbi p̄cā
 tēciā verā in hoīe eē asper
 erit. **Uñ b̄s b̄nard⁹** **A**d ve
 rā cognicioē p̄cōrū ime
 diate sequit̄ p̄nīa. ad quā
 sū ullo ituallo s̄biūgitur
 remissio. **N**ā q̄ v̄e agnoscat

malū qđ ex peccato iauri
 m⁹ a p̄nīa se nō potit t̄ine.
 m̄lcomin⁹ d̄s cui p̄nī e mi
 serci s̄p et p̄cā a remissione
 se cōtinz. vbi viderit p̄nīz
 verā eē. **h̄ b̄nard⁹.** **C**ōside
 rates at̄ pietatē tantā et
 miām dei null⁹ negligat
 post p̄cāta facinorā reme
 diū p̄nīe et cōfessiois s̄bire.
 ut salutē aīe sue asseq̄ va
 leat et veniā p̄cōrū optine.

Cōfessioe **Philus**
Et ei⁹ effectibz ac
 virtute plima mō audiui
 et cū gaudio cordis mei sus
 cepi. **S**z q̄lis debeat eē cōfes
 sio. de hoc rogo iformari.

Cure debes **h̄. Ca. 20.**
Quod ad cōfessionē ve
 ram et salubrē h̄ requirūt
 p̄mo ut sit hūilis. **Uñ b̄nd⁹**
Quā q̄ remordet cōfessio
 cōfite hūilit̄. pure. et fide
 ter. **E**t etiā dicit. **P**resbitero
 hūilia aiām tuū. **E**t
 leprosus de quo habet in
 marco q̄ sigt p̄cōrē v̄ciēs
 ad īm flexo genu dixit.
Dñe si vis potes me mū
 dare. **Uñ vñ q̄sq̄ cū sūma**
 hūilitate currit ad reme
 diū cōfessiois. **C**itē cōfessio
 dz eē v̄cūda in vilitate

pcā. vñ luce rom. Publican⁹
stans a longe nolebat ad ce-
los n' oculos leuare. h' p'caue-
bat pect⁹ suū dicēs. D's p'pi-
ci⁹ esto m' peccatōi. Nā sicut
deo mltū displicz ipudēcia
hoīs peccātis. sic placz sibi
vēcūdia cōfiteōis. Testat⁹ hoc
b's greg⁹ q' sic dicit. Qntū
displicz dō ipudēcia. tm' pla-
cz ei erubescēcia pccōrū. Et
q'uis vēcūdia sit h'nda in
cōfessioē pccōrū. tm' nichil
ē celandū eorū q' hō neq't
cōmisit p'p't dēz erubescēcia
Ad hoc hortat⁹ b's b'nard⁹
sic dicēs. Erubescēcia pccm.
h' tm' totū reuela. i cōfessio-
ne nō abscondas. Et enī q'
cōfiteōdo q' fabulā enarrāt
pccōrū suorū historā. et e-
gritudines aīe sue s'n cōfū-
sione dinumerāt. et pene
s'n p'nia. et s'n affcū dolor.
cito enī lacrimas iueit et
cōsoluit⁹ in lacrimas et gēmi-
tus q' h'z sensū doloris. h'et
b'nard⁹. Ad erubescēciam
vō pellendā. mltū valet
tior ver⁹ dī. q'a tior dī p'
fect⁹ oēm vēcūdiā ab ho-
mīe repellit. Nā p'p'tea v'
vult d's ut cōfiteam⁹ pccā
nrā. ut paciam⁹ vēcūdiā

pro pena. De hoc dicit cris-
osto⁹. Cōfessio igit⁹ pccōrū
testimoniū ē cōfiteōi deū timē-
tis. P'stē enī tior soluit oēs
pudorē. et q'a erubescēcia pena
ē grauis. idō iubz nos deus
nrā cōfitei pccā. ut vēcūdi-
ā paciam⁹ pro pena. nā et
hoc ipm p's iudiciū ē. h' cris-
ost⁹ Ipā nāq' erubescēcia que
habet⁹ p pccōrū cōfessione.
mag' p's p'nie et satisfcōnis
ē. Testante b'to aug⁹ q' dicit
Erubescēcia i cōfessioē est
maxia p's p'nie. Nā enī
satisfcōnis optulit. q' erū-
bescēcie sue dōinās. eorū
q' deliquit. nūcio dī nichil de-
negauit. h' aug⁹. Itē cōfessio
dēz eē pura. scilicet p'p't deū.
nō p'p't laudē hoīm a vana
glām. seu aliud emolūmē-
tū tpale. Vñ dñs matth⁹
dicit. Attendite ne iusticiā
vrām faciatis corā homībz
ut videamī ab eis. Pura
ergo eēt cōfessio s'n oī fictioē
et nō timorē seruilī. h' filiali.
Itē cōfessio debz eē fidel'. q'
cōfitendū est sub spe venie
et salutis. alit' nō valeret
sicut p'nia cam q' dicit.
Maior ē iniquitas mea. q'
ut veniā mear. Ad hoc hor-

tur bñs **bernardus** dices. **I**te tua
 confessio fidel' ut confitearis i
 spe. de indulgentia penit' nō
 diffidens. ut tuo te ore nō
 tā iustifices qm̄ adēpnes.
Judas certe p̄dutor dñi. et
 caym fr̄icida confessi sūt et dif-
 fisi sūt. **P**m̄ peccavi iūst' t'
 des sanguis iūstū. **A**le' ma-
 ior ē iniquitas mea q̄ ut ve-
 niā mear. **E**t verax licet
 nil tñ eis p̄fuit ifidel' confes-
 sio. **I**te confessio dz eē vā et
 nō tuas verū. n̄ admittēs
 falsū. etiā hūilitatis causa
 ne mēciendo dices nō verū
 iadat in p̄cām. **U**n̄ bñs **au-**
gustinus **C**ū hūilitatis causa
 mentiris. si nō eas p̄cōr
 añp̄ mentaveris mēciendo
 efficiēs. **E**t bñs **gregorius**. **I**ncan-
 te sūt hūiles q̄ se mēciendo
 illagant dū arroganciā
 vitāt. q̄a cont' veritatē se
 erigūt quā reliquūt. **h̄ greg.**
Ite confessio dz eē frequēs. q̄
 duobz modis intelligi p̄t.
Uno°. ut si q̄s frequēt' acci-
 dent etiā in p̄cām mōrle.
 etiā frequēt' resurgat p̄ pe-
 nitēciā. **A**lio°. ut etiā eadē
 p̄cā confiteat'. nō tñ ad hoc
 tenet' q̄s. n̄ in c̄tis casibz ut
 patebit ifra. **Q**uā q̄nto a

liq̄s p̄libz turpitudine suā
 sub spe venie confessus fuit
 tanto potiorē grām remis-
 sionis consequetur a dño **U**n̄
augustinus **Q**uāto p̄libz confitebit'
 q̄s sub spe venie t̄pitudiez
 criminis. tanto facili' consequetur
 grām remissionis. **I**te confessio
 dz eē nuda id est apta. **D**e
 bz enī p̄cōr confitei v̄bis ul'
 nomibz nō palliatibz c̄mē
 si quodlibz p̄cām suo noīe
 p̄prio q̄ntūcūqz turpe fuit
 abhominabiles. ut sic tota
 sanies apostematis expel-
 lat'. **U**n̄ **p̄s.** **R**evela dño
 viā tuā et ip̄e faciet. **R**e-
 vela iq̄ p̄cām nude confitēdo.
 et ip̄e faciet. veniā c̄mibz
 t̄buēdo. **I**te confessio dz eē
 discretā et p̄meditata s̄z.
 ut distictē ac separat' confite-
 at' singula p̄cā nō confuse.
 iux̄ illud **p̄s.** **L**auabo p̄si-
 ngulas noctes lōm̄ meū. id
 est. p̄ singula p̄cā confiteam
 meā. **E**t illud. **I**niquitatē
 meā annūciabo et cogita-
 bo pro p̄cō meo. **I**te confes-
 sio dz eē libēs siue volūta-
 ria nō a coacta. sicut con-
 fessio ach̄ or. q̄ veniā nō
 meruit. ut habet' iosue
 viij°. vñ **p̄s.** **V**olūtariē sa-
 * **e**xpmat. et nō solū p̄cā ip̄a
 s̄ v̄ c̄rūstādas q̄ntūcūqz q̄p̄s

crificabor et confitebor. Et
 bñs aug⁹. Ad hoc deus eri-
 git confessionē ut libet humile.
 ad hoc dāpnat nō confitē.
 ut puniat supbiē. Itē co-
 fessio dī eē integra. ut scilicet.
 oīa pccā dicat. nō diuide-
 do int' diūsos sacerdotes.
 s; vni oīa dicenda sūt. Dñs
 enī sūme bon⁹. s; op⁹ ipso-
 nis nō amat. a' totū hoīz
 sanat a' nichil. vñ aug⁹.
 Caueas ne viciā duct⁹
 diuidas confessionē. Itē confes-
 sio dī eē secreta. q; nō debz
 pde in publicū. n̄ publice
 q; peccauit. Dñ beda sup
 marci. Publica nora. pub-
 lico eget remedio. Leuia at
 et secreta pūt delei leui pe-
h beda nūcia et secreta. Itē confes-
 sio dī eē lacrimosa siue amara
 vñ ysaie dicit. Recogita-
 bot oēs ānos meos i ama-
 ritudinē aīe mee. Itē confes-
 sio dī eē pōpta siue obediēs.
 scilicet. ut tōlit se subdat vo-
 luntati ppi sacerdotis. vñ
 bñs aug⁹. Donat se pētes
 oīno i pōte iudicis i iudi-
 cio sacerdotis. nichil sibi re-
 seruando sui. ut oīa iube-
 te eo pat⁹ sit p cāpiēda
 aīe vita facē. q; cūq; facēt

p euitanda corpis morte. et
 hoc cū desiderio. q; a vitā re-
 cupat infinitā. cū gaudio
 enī facē debz i mōlis futu-
 r⁹. que facēt p differēda
 morte mōitur⁹. h aug⁹. Itē
 confessio dī eē accusatoriā. ut
 dicat se cōmisisse pccā et
 ex pā malicia. accusando
 se fortit. nō pēdes excu-
 satioēs in pccā. sicut pmi-
 pntes. Nā scdm salomonē
 iust⁹ in pncipio accusator
 ē sui. q; enī mō se nō accu-
 sat corā sacerdote. Si vicario.
 i futuro habebit accusatoēs
 deū. ppiū sciam. dyabo-
 lū. pccā. et totū mūdū. q;
 pugnabit oibz tēarū cont'
 isensatos. q; vō mō se accu-
 sat. a dō eēt excusat⁹. Itē
 confessio dī eē simplex. scilicet.
 i pūcta. nō recitando ea q;
 ad rē nō ptiēt. s; sim. di-
 cēdo de q; sibi ē pccāus. vñ
 p ysaiam dicit. Narra si-
 quid habes ut iustificeris.
 Itē confessio dī eē ppiā. ut pec-
 cator semetipm tm accuset
 et nō aliū. p. Dñs vitā me-
 ā anūciauit. Alias si cōmē
 altius dicit. nō eēt illi⁹ er-
 roris corrector s; proditor. Itē
 confessio dī eē fortis. ut vincat

oem pudore et timore. **vn ead.**
Fili no confundaris confitei pec-
 cata tua. **Et bñs aug⁹**
 laborat mēs paciēdo e-
 rubescētia. et qm̄ vēcū-
 dia ē magna pena. q̄ eru-
 bescat pro xpō. sit dign⁹ ve-
 nia. **Itē** vltio confessio dz eē
 accelerata et festina. **vn**
 sapiēs. **Ne** tardas inuerti
 ad dñm. et ne differas de
 die in diē. **Debz** ergo q̄sq̄
 festinaē ad confessionē p̄p̄-
 q̄nq̄. **Pmo** p̄p̄ inctitudiez
 horē mortis. **Luce. x.⁹.** **Deiet**
 dñs serui illi⁹ in diē q̄ nō
 sperat. et hora q̄ nescit. p̄-
 tēp̄ ei⁹ cū infidelibz pōn-
Item diuini promittētū si-
 bi vitā longā dñm ē. **Stul-**
 te hac nocte repetet aīaz
 tuā. **Secdō** ē festinandū.
 q̄ moras ī p̄p̄is sp̄ accūlat
 p̄cām p̄cō. et cōsequēs pe-
 nā pene. **Vñ** in apocalipsi
 di. **Q̄** in sordibz ē sordes-
 cat ad huc. **Et bñs greg⁹**
Patm qd̄ p̄ p̄nīaz nō dilu-
 it. mox pondē suo ad ali-
 ud trahit. **Tercio** ē festina-
 dū. q̄ q̄nto q̄s maiore fe-
 cēt morā. tantomagis e-
 longabit a dñō. et p̄ q̄nō
 tātō difficilior eīt ei⁹ cō-

uasio. **Vñ** p̄ ovidiū dicit
Q̄ nō est hodie. cras min⁹
 aptus eīt. **Pñcipis** obsta
 sero medicina parat. Cū
 mala plangas valuerit
 moras. **Et p̄s.** **Dñe** q̄ elō-
 gāt se a te. p̄būt. **Orto** q̄
 in extrema egitudiē. vix
 p̄t aliq̄s vē penitē. **Alta**
 enī ī illa hō ut ait bñs au-
 g⁹ occurrūt īpedimēta.
Nā morbz urget. pena tar-
 vet. filij vxor ignati et to-
 tus mūd⁹ quos dilexit il-
 licite vocāt eū ad se. **Tene**
 ergo certū et dimitte in-
 certū. id est. agas p̄nīam
 dū san⁹ es nō differēdo us-
 q̄ ad infirmitatē. **Orto**
 festinadū ē. q̄a n̄ q̄s ī p̄nī-
 vitā dñm exhortāt et cla-
 mātē exaudireit. clamab⁹
 ip̄e postea et a dñō nō ex-
 audiet. **Diues** enī ī infer-
 no sepult⁹. p̄ gutta aq̄ cla-
 mās nō est exaudīt⁹. **Et**
 de tlibz negligētibz dñs di-
 cit p̄ isemiā. **Ece** ego idu-
 cā sup̄ eos mala de quibz
 exiē nō poterūt et clama-
 būt ad me et nō exaudiaē
 os. **Festinaē** go debe⁹ et nō
 p̄crastinaē p̄nīaz et confessioē
 ut salui eē possi⁹ a vētura ira.

De circa *filius*
 stācis etiā pāor
 et que pām aggrauāt
 desidero īstrui atq̄ edoce
 ri. *Dareo. Capitulu scitu.*

Cōfiteō dī has cū
 stancias attēde
 vñ dñs. Qs quid vbi p q̄s
quociēs aut quō qm. Qlibz
 obseruet aū medicamīa
 dando. Qs. debz enī cōfi
 tēs dicē q̄lis fuit cū p̄cauit
 vtrū iuuenis ul' senex. no
 bil' ul' ignobil'. lib' ul' ser
 u' i dignitate seu officio
 statutu. sane mētis ul' in
 san'. scies ul' ignar'. solu
 t' ul' iugatu. claustral'
 ul' clau'. sc̄laris clau' ul'
 ul' layc' et filia. Quid.
 ut dicat gen' p̄cā. videlicet
 si miserit adulteriū ul' for
 nicationē ul' hōiadiū et
 filia. Itē vtrū pām p̄cātū
 sit enorme. mediocre ul' p
 uū. manifestū ul' occultū
 Itē debz dicē cōfiteō pām q̄
 misit q̄nc' sensibz abute
 do. Itē vtrū diu i p̄cā p̄mā
 sit. an recēt' illud iaurit.
 et cetis tñsgressioēs. et her
 oīa p. quid. itelligūt. Vbi
 in loco sacro ul' p̄phano. in
 domo. dñocū ul' alibi. P q̄s

saluz mediatores ul' inter
 nūcios. q̄a oēs tēs s' p̄tici
 pes cūis ul' dāpnatiois. v
 ipē est reus et obligatu pro
 p̄cis eorū. Itē p quos id est
 cū quibz v' cont' q̄s. Quoci
 es. dī enī p̄cā si p̄t cōfiteri
 nō solū ipā pām. s' etiā vices
 et iteratioēs. ut dicat q̄acē
 mouit fornicariā. ul' ad
 ulterā. Vtrū vñ ul' plūc'z
 quociēs dixit p̄rio vba vtrū
 meliosa. quociēs iterauit
 et filia. q̄a vuln' iteratū
 tardū sanat. Si at' i obli
 uioē nō p̄t singula put
 misit cōfitei. dicat tñ q̄nto
 tpe i p̄cis pseuerauit. Vtrū
 medio āno ul' integro. a
 certe plibz ānis in facino
 ribz p̄durauit. et infra ta
 le tps. Vtrū sepi' pām ite
 rauit. h' et hys filia put
 valz. studeat diligent' cōfi
 tēdo enarraē. Et hoc ipm
 qd nō p̄t ad mēoriā sua
 saeleā p̄t' mltitudine ac
 obliuione reuocāe. conet'
 deplangē ac dolere. Cur.
 saluz q̄li tēptatioē hoc fecit
 et vtrū p̄ueit ipām tēptā
 tionē. ul' fuit p̄uēt' ab ea
 Vtrū sponte ul' coact'. Vtrū
 cupiditate ul' paup̄tate.

Utrum ludo an nocendi aīo
et filia. Quō. salū de mō
agendi ul' paciēdi qd me
lius actu qm lōne nosat
Qūdo. utrum in tpe sacro r
orōni cōstituto. ut festiuita
te scōrū et tpe xl' et alioz
ieiunioz. Debz etiā pātor
cfitei et dolere de bonis ob
missis. q salz potuit facē
et nō fecit. tūc enī dicit
pē delicta qsi delicta. Itē
de tpe male expenso. **De**
hys omibz cōstancijs Aug
sic dicit Considerz pētes
qlitate cōis. in loco. i tpe.
in pseuerācia. i vāietate
pfone. et quali hoc fecit
tēptacōe. et in ipi vicij mē
tupli ex equioe. Oportz
enī fornicatē penitē scdm
excellenciā sui statz a' offi
cij. a' scdm modū mētricijs.
et i mō sui opis. q qlit suā
tēptitudiez pegeit. ul' in loco
sacato. a' pui debuit excel
lenciā fidi. ut se dōm dō
minorū et alioz mētorū.
si i tpe orōni cōstituto. ut
i festiuitate scōrū a' tpe ie
iunij cōsideret cōsiderz qntū
pseuerauit r defleat q p
seuerat' peccauit. Itē si vi
tro se pāo optul'. Itē si nō
r

expectauit tēptacionē si p
uenit voluptatē. **Dis** ista
vāietas cōfiteāda ē r deflēda
h' aug'. **Sz** qd ex istis r cō
silibz cōstancijs sit nōtē
cfitei. ul' quatu cōfessio sit
de bñ eē. Rōndū q qdā cir
cūstanciē tēpt in aliud ge
n' ul' spēm pāi. ut peccatē
carnalit' cū muliere coniuga
ta. et has tenet hō cōfitei.
q tenet' dicit gen' pāi.
Queda vō se aggrauātes
in eadē spē. et harū queda
se aggrauātes. nō totalit'
sicut scāa ul' ingritudo. et
has nō tenet' qd cōfitei. qā
se qsi vāialia pāi. Queda
se aggrauātes tōlit' r nō
bilit' et has oportz cōfitei.
Nō enī sufficit illi q centū
marcas abstulit de alieno
dicē. ego abstuli alienū. cū
ita bñ possz vāificā si acce
pissz vnū denariū. **N** suf
ficiat illi q gladio vulneauit
primū dicē. ego paussi. pri
mū. **Un** scdm q dicit **thōs**
Pāe ē solā illā cōstanciā
cfitei q trahit i aliā spēm
pāi. q tūc solū ē nōtariū
qm cōstanciā tēpt i aliā
spēm pāi mōrl'. De hoc e
ciā dicit qdā glō. **Nō** hō

tenet in confessione dicere omnia
peccata que occurrunt memorie
et circumstantias eorumdem. si
des se quod multum aggravat
peccatum vel ponat illa in alio
genere. ut cum quis peccat a que
in ecclesia. vel ibi aliquid fuerit.
Circumstantia loci facit quod dicitur
mori passio vel furtum sit sa-
cilegia. et sic transeunt in al-
liud genus peccati. De circumstan-
tijs aut peccati carlus dicit thomas
quod circumstantie particulares pec-
cati carlus. quod in speciem peccati
mortalis trahunt. sed se confitende
habetur omnia alia confitei quicquid
aggravat perfectionis est. h. thomas.
Ex hijs igitur datus colligere pos-
sumus. quod ille circumstantie quod
trahunt in aliud genus vel spe-
cie peccati mortalis. et quod multum et
nobilitate se aggravantes. de
necesse se confitende. Ceteris vero cir-
cumstantias quicquid aggravantes
confitei est de perfectione prout dicit thomas.
Nam quanto perfectius est quisque suam con-
fessionem a peccatis et eius circumstantijs
quibuscumque confessionem humilem ex-
purgavit. tanto potius ve-
niam suorum criminum et copiosio-
re gratia a domino optinebit.

Quoniam peccata vel
venialia sunt confitenda
de necessitate salutis. *cap. 1. sept.*

Pecata venialia con-
fitei prout plerumque doc-
torum asserunt. non est de neces-
sitate salutis. quia nullus propter
peccata venialia si non asserit mor-
talia a consortio fidelium separabitur.
Debet tamen quilibet igitur valde
a se etiam minima peccata propulsa-
re. quod minimum peccatum potest fieri in
aspectu dei magni dum sibi pla-
cet. *Unde richardus de sancto victore.* Quod si
ex singulitate nostra venialia pe-
ccata dimittimus. nequaquam tamen pro
hominum de consortio fidelium
separamus. Debemus tamen magnitudo
valere et dominus adiuvet ea
propulsare de nobis. Quodlibet enim
peccatum licet hominibus videatur mi-
nimus si non displiceat. potest a
pud iustum iudicem fieri mag-
num. Dicit namque augustinus. Nullum
peccatum criminale dum displiceat.
nullum veniale dum placeat. Stude
autem igitur non solum magna.
sed etiam minima vitare peccata. ne
si minima contempnimus. paulatim
desinamus. h. richardus. *Unde sa-*
lubre est etiam de peccatis venialibus
confessionem facere. quod dum minutis
peccatis medicamina non ad-
hibentur pro remedio confessionis
et contritionis ac alia pia o-
pera. valde cor refrigerat hominis
et redditur facilior ad alia

paat̃ maiora pettranda. **P**er
hoc bñs aug⁹. nō solū ad cō
fitendū mōrta. verū et ve
nialia sic hortat̃ dicens
Quod si fecerit peccatū suū et accusat
ea. iū pactū cū deo facit.
Accusat dñs peccatū tuū. si et tu
accusas diuigels deo. oportet
q̃ odis in te opus tuū. et a
mes in te op⁹ dei. **I**nciū ope
rū bonorū cōfessio ē opm ma
lorū. et tūc facis vēritatē. q̃
nō te palpis nō ē blandiris.
fac igit̃ vēritatē cōfessionis
et veni ad lucē in opibz bo
nis. **E**cce p̃ illa q̃ vidētur
minuta eē peccatū ligue aut
cogitationū a imoderatio
nis i rebz cōcessis. qm̃ minu
ta peccatū plura si negligē
occiūt. **M**inute sūt gutte q̃
fluita implent. **M**inuta sūt g
na arene. s; si multa arena
iponat. p̃mit atq; opp̃mit.
hoc facit sentina neglecta
qđ facit fluct⁹ irruēs paula
tī sentina itrat. s; diu itra
do et exhauriēdo m̃git na
uē. **Q**uid ē at̃ exhauriē ñ
bonis opibz agere. ne obru
at̃ peccatū. gemendo. ieiunan
do. t̃buendo ignoscendo. h̃
aug⁹. **N**ōte igit̃ est q̃ gr̃as
dei desiderat h̃re et i sumi

sponsū amia. aplexibz strep
at̃ manē. ut a pat̃is nō so
lū mōrtibz. s; etiā vēialibz
studeat se cōhibere. **S**i at̃
ex sua negligēcia aliqua
macula. etiā vēial' peccatū
traxit. p̃tan⁹ conet̃ illā p
cōfessionē et p̃uiaz a se ex
purgare. ne eū gr̃a et cōfor
tio tanti hospit̃is cōtignat
aurē. **D**e hoc quidā doctor
sic dicit. **C**aveam⁹ q̃ntū
possum⁹ ne aliqd i nob̃ iue
niat dñs ñr ihs xps qđ o
culos ei⁹ offendat. et si for
sit ut ut solet hūane cōdici
onis singilitas aliqua neg
ligencie macula cōtraxit.
cic⁹ p̃ cōfessionē et p̃cūcā
lacrimarū abluē eā oī stu
dio festinem⁹. ne diu sñ
amici ñr maneam⁹ am
pleru. q̃a pacior ē nos re
cipe qm̃ p̃dē. tantū si nō
tardem⁹ de die in diē rei
ti ad eū. **V**enū duo mala
odit om̃ps dñs in oibz homī
bz. id est negligēcia reūten
di. et negligēcia sue salutis
desiderandi. h̃ ille. **E**x hys
igit̃ dñs colligē possum⁹
bonū et salubre eē. etiā p̃
cata vēialia p̃ cōfessionē ab
stergē. ut cor magis purga

tū ad suscipiendā dī grāz
vñ quibz possit hē. **¶** Illius

Sane etiā desidero
utrū frā cōfessione
teneat q̄s iterā cōfessionē
¶ si sit aliq̄ casus p̄t̄ quos
oporteat cōfiteri iterā cō
fessionē p̄t̄ frām. Et si q̄s
pactū p̄nā recidivū fecit
iterū cadendo ī pactū utrū
teneat t̄lis pactū p̄nā cōfessa
p̄t̄ hoc reiternā cōfessionē
frām resūmēdo an p̄nāz

B

Notare. **¶** Et cā vñ
debes qd cōfessionē
semel bō fide frām ei q̄ po
tuit absolue. nūq̄ tenet
hō reiternā. n̄ velit. p̄mo e
ciā ut dicit thōs ī quādā
questioe de quolibz. q̄ nō p̄t
aliq̄s aucte cui tūq̄ hōis
p̄pelli ad cōfitemdū pactū qd
altr̄ cōfessus ē qui absolue
potuit. q̄a cōfessio p̄t̄orū
ē quoddā sacramētale dīno
īperio subiact̄s. nō hūano

V

Sē tñ casus ī quibz tenetur
hō cōfessionē nō rite factā
iterā. et hoc ī q̄tuor casibz
a p̄t̄ defectū cōfessoris. a p̄t̄
defectū cōfiteris. p̄t̄ defectū
cōfessoris dū. A q̄a deficiat
ei clavis potētie. eo q̄ nō
p̄t̄ de illo p̄t̄o absolue. n̄

q̄a deficiat ei clavis scē. q̄a
nescit discernē. **¶** Dicit defectū
cōfiteris dū. A q̄a dimidi
avit cōfessionē. id ē. q̄a sa
ent tacuit aliq̄d pactū mōi
le. a q̄a cōtēpsit seu neglex
it satisficere. et oblit̄ ē satis
factionē iūctā. **¶** Nā si sciret
et ea īplē veller nō oportē
ret ob hoc cōfessioē iterā. Cū
sup̄dct̄s satis videt̄ cōcordā
ī plibz. nymūd̄ r̄ hostien.
¶ Ip̄i tñ ponūt etiā casū de
eo q̄ in p̄posito ē nō deferēdi
pactū. p̄t̄ t̄lis igit̄ casus
ut p̄missū est. tenet̄ hō cō
fessionē nō debito mō frāz
reiternā. **¶** Vō cōfessus fuit
pactū put̄ debuit q̄ cui de
buit reiternā nō tenet̄ n̄
velit p̄t̄ maī mēitū. q̄a
q̄nto frequētī r̄ plibz q̄s
sua cōmūa s̄b spe venie cōfes
sus fuit. tanto potiorē vēr
am suorū scelerū ac habū
dāciore grāz a dño cōsequer̄

Videndū ē etiā de hoc.
Utrū post cōpletā p̄nāz reci
divās. teneat̄ tñ illud reci
divū q̄ oīa q̄ alias cōmise
rit cōfiteri. maxie si cōfiteat̄
tali q̄ nūq̄ alias audiuit
eū. **¶** Nō credo q̄ teneat̄ dicē
sp̄alit̄ r̄ disticte ea q̄ an cō

F

fessus ē. si sufficit confitei in
 gñali. de illis expmēdo in
 gratitudine suā. et dicēdo
 de multis et magnis peccatis
 moribus liberauit me dñs
 p̄ p̄m̄az. et ego ingratus ex
 istens. nichilomin⁹ sic offen
 di eū. et si forte nesciat ex
 p̄m̄e. a nō expm̄at ingratu
 tudis nomē. nō noc. dū m̄
 tlia dicat vba. ex quibz sa
 cerdos ingratitudine illam
 possit intelligē. **U**trū etiā
 confessionē liceat dimidiare
 Dicēdū qd nō. qz optet q
 vni fiat confessio oīm q̄ habet
 t̄ in mēoria. Si vō aliqua
 exciderit a mēoria nō debz
 ob hoc reputari confessio dimi
 diata. **Q**uā si hō peccat qd i p̄
 ori confessio oblita fuit post
 modū confitetur etiā alteri confes
 sori. nō oportet p̄ hoc totā
 confessionē iterare. licet h̄ se fecerit qdā
 si sufficit qd confitetur dicat hoc
 p̄m̄ qd oblita fuit expresse
 et explicite. a in gñali dicēdo
 qd cū alia multa peccata confitetur
 hui⁹ oblita fuit. **E**t etiā no
 tandū qd si hō peccat pmissū
 ē tōlit oblita tūc sufficit cō
 fessio gñalis. si nō tōlit. t̄
 debz laborare ut p̄ ea q̄ oblita

sat recorder etiā ea q̄ oblita
 est. et si recorder tenet p̄ eis
 penite. Si vō nō p̄t recordari
 sufficit p̄m̄a gñalis. **D**e hō
 b̄s **aug⁹** sic dicit. **V**eritate
 dicit dō penitēs. qm̄ nichil
 illi. de commissis sceleribz celat.
 nō qd et si voluntate cela
 uit. dō ignoret. **S**i dū veri
 tate sibi dicit vult ab eo
 ut veniā consequatur. Si vō
 aliq̄ mēte exciderit confitetur
 veritate deo cū gñaliter dicit
Dō q̄ nōsti occulta cordis
 et opa mea et delicta m̄a
 a te nō s̄ abscondita q̄bz
 veniā largialis. et h̄ ē ve
 ritas confitentis quā diligit
 dō. **U**n̄ p̄s. **E**cce enī veritate
 dilexisti. **N**on insinuat
 qd gñaliter confessio. etiā delet
 mortalia peccata. quorū intelli
 gentia nō habet. **S**i nōn
 dū qd s̄ nōnulli i ordine
 constituti ac p̄fessi. q̄ in gñes
 casus cadūt peccatorū. et
 tū sua facinora ducti quo
 dā timore hūano ac verecūdia
 nō confitentur suis p̄latis. ul
 eis q̄ habet auctoritatem absol
 uendi. s̄ celat sua facta mala
 et reuelant confitendo ea p̄
 sonis siue religiosis. siue
 secularibz q̄ p̄ eis ē. q̄ nō ha

bent auctē illos absolue
q̄cūq̄ t̄les s̄t. sc̄at̄ se nō
eē absolutos. et q̄uis ab
soluū nō s̄t. nō t̄n verē
accedē ad mensā dñi. cor
pus ⁊ sanguis sumēdo
a' tractando n̄ saluato
ris. nō timētes illud pau
li. **E**t māducat et bibit
īdigne. iudiciū sibi mā
ducat et bibit. Et s̄t nō
nulli q̄ quidē t̄ore h̄nt
c̄fessionē facē auctē nō
h̄ntibz. q̄a sc̄at̄ se p̄ t̄les
nō posse a suis p̄t̄is ab
solui. nolūt t̄n suā c̄f̄c̄ā
reuelāe suis p̄latis. timē
tes īdignacōē illorū in
currē. et p̄ q̄is in suis sola
cijs officijs seu dignitati
bz promouēdis īpedi. Et
ideo mittūt ad abbate ul'
aliū prelatū q̄ eis p̄est
ut suā auctē dent alci
q̄ eos absolue possit. alle
gantes se nō posse n̄ h̄re
grām suo p̄lato c̄fitei. Qd̄
de t̄libz refert̄ ignoro. hoc
t̄n dico q̄ incautū ē p̄p̄
t̄lēm c̄rile et stultū t̄ore
h̄mōi absolutionē a suo
prelato extorq̄re ul' querē
nisi alia valde rōnabil'
causa existat. p̄p̄ quā

subdit̄ cogat̄ hoc facē. Me
lius ē t̄n facē c̄fessionē h̄n
ti auctē absoluedi q̄ q̄
nō h̄nt īp̄. Absolutionē sic
factā mittam̄ visceribz
m̄e ihu xpi. Et cont̄ t̄les
sic dicit̄ p̄p̄ia. Si q̄ritis q̄
rite iūtīm et venite. Hoc
ē dicē. Si desideratis et q̄ri
tis veniā v̄orū peccami
nū. q̄rite cōstant̄ et effica
c̄t. nō obmittendo p̄p̄ t̄o
rē p̄uacōis alci solaci
carnal' seu modi t̄palis
ap̄re c̄f̄c̄as v̄as p̄lato v̄o
h̄uilit̄ p̄cā v̄ā c̄f̄tendo.
Et etiā nōnulli q̄ ita exte
ruti s̄t seu iduxati ī suis p̄
uitatibz. q̄ easdē suas in
q̄tates suis p̄latis nō c̄fiter̄
usq̄ ad extremā horā sue
mortis. et hoc idō. q̄a a suis
p̄uitatibz desiste nolūt. a'
nō possūt ul' māifestāe. seu
īnotescē alijs erubescūt. q̄
les s̄t. Et q̄m piculosū sit
ī t̄li errore eē. dicē nō suffi
c̄o. Nā p̄ise viuē s̄n om̄i
t̄ore dī. et differre c̄f̄c̄ōē
usq̄ ad ultimā mortis ho
rā. ignoro si quid hom̄i sit
piculosū. ī oī enī sc̄ptura
nouī ⁊ vet̄is testamēti in
v̄eīm ⁊ solū v̄nū hoīez esse

saluatū in extrema pñia
latro videlicet q̄ pepēdit
uix crucē xpi. **Un̄ b̄s ber-**
nard⁹. Ut quid hoīes i vi-
ta sua dissimulat agē pei-
tēciā. et de extrema p̄sumūt
cōfessioē. Nā in oī scripta ca-
nonica vnū tm̄ iuenies ex-
trema pñia saluatū. et hoc
hora dñice passiois. Ex hys
igit̄ dñs possu⁹ colligē q̄
mortiferū et q̄ p̄iculosum
sit differre cōfessionē et pñiaz
usq̄ ad extremā horā mor-
tis. Oīs ergo q̄ se hui⁹ moi-
diuisis laq̄is tā p̄iculosos ir-
uentū sentit. ad cor redeat
et timorē mortis. ac futurū
iudiciū seu dāpnacionē
p̄petuā p̄ oculis habeat.
et suā cōsciā p̄ vicia seu
p̄ccā maculatā p̄ hūilē cō-
fessionē suo p̄lato cui tene-
t̄ sua secreta pandē. post-
posito omī timore ac vē-
cūdia patefaciat. **Uto me-**
li⁹ ē enī corā vno hoīe etu-
bercāciā reportāre q̄ corā dō
et oī celesti curia vēcūdiā
sustine. et p̄ q̄ns etnā dāp-
nacionē incurē. Igit̄ vn⁹
q̄sq̄ fidel̄ nō differat pñiaz
sc̄i se sauciātū p̄ aq̄ p̄ccā
senseit. currat ad remediū

cōfessiois. q̄a ip̄a pñia et hūi-
lis cōfessio deū iratū iudicē
diut in piissimū p̄ez Testā-
te b̄o **bernardo** q̄ dicit. **Q̄ felix**
peitentiū hūilitas. o b̄ta spes
sc̄itentiū. q̄ facile vincis i vi-
cibile. q̄m cito tremebūdū
iudicē diutis i piissimū p̄ez.
et sic p̄ez de cōfessioē q̄ ē sc̄da
ys pñie. fil⁹ lib̄ p̄mi. Dis-
cretio t̄ia. Ca⁹ p̄mi. De-

Dicit expla. **satisf?**
nacioez duarū p̄-
ciū. viz. iudicis
et cōfessionis. Nūc de t̄ia
pte. hoc ē de satisfactōe de-
sidero i formā. **Pater**

Sure debes. q̄ ad e-
mūdacionē p̄ccō-
rū maxie mōdiū. n̄c̄ia
ē satisfactō. **Oportz enī ut**
c̄m̄ia ad plenū expurgēt
q̄ntū ad reatū et q̄ntū ad
actū. Q̄ntū inq̄m ad rea-
tū. ut de p̄teritis satisfaci-
am⁹: q̄ntū ad actū. ut de
nūo nil mittam⁹ t̄le. Un̄
h̄ic de sc̄o victōe. In c̄m̄ia
liū p̄ccōrū expurgacione.
ē op⁹ cōfessioē et satisfactōe.
Nā xp̄ictio et orō q̄nq̄ so-
lēt ad vēcūdiū expurgaci-
onē sufficē. Crim̄alia ex-
purgāe oportz ad plenū